

העולם הזה

מאמן ג'די בית-הלוי
המקצוע: צעקה
(ראה ספורט)

במקום רשימת המערכת

בצאתך לרכוש את הגליון הבא של "העולם הזה" - גמ' 819 - חפש אותו במיוחד, כי צורת השער שלו תהיה שונה.
הגליון הזה הוא האחרון המופיע לפני התחלת השינויים בעתון שנקבעו תוך התייעצות עם הקוראים והתחשבות בדעתם. בגליון הבא תמצא, מלבד השער החדש, גם אשתתפים ומדורים חדשים.

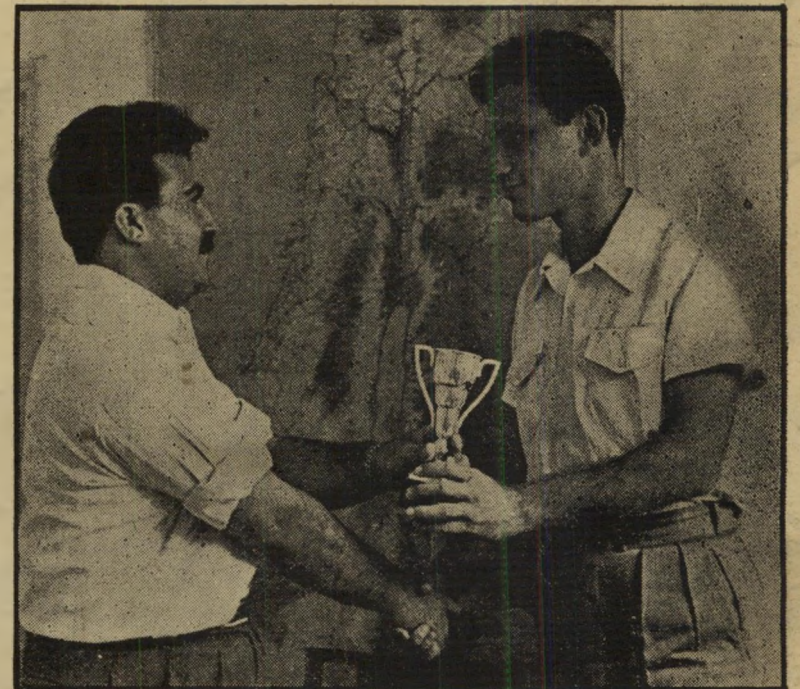
21.4.53

פתרון נכון של כל התשביצים, הפך אוטו כטיח לאלוף ישראל לתשבץ, 1953. יהושע, בוגר בית-הספר התיכוני העירוני ותלמיד הפקולטה למשפטים, שנה שניה, הוא גם כדורסלן מצטיין, מקוה לצרף אליפות הגוף לאליפות המוח.

מזור שגם סגנו הראשון, גבריאל דוביצקי, בן ה-17, הוא ספורטאי. לפני כמה שנים הפתיע את אלופי הטניס המבוגרים, וזה באליפות ישראל בספורט הלבן, השנה לא הצליח לחזור על מיבצעו זה. אך כאשר נשלל מקומו מן הנבחרת הישראלית, שעמ' דה לצת למאוריי, הצטרף למשלחת על שם בוגר המרטי (של אביו), שהוא עסקן טניס של מכבי תל-אביב, את הבשורה על הצ' לחתו בתחרות התשביצים קיבל בצאתו מל-

כאדם שלא הצליח מימיו לפתור תשבץ (מלבד אלה, כמוכרן, שחיברם בעצמו), קנאתו חמיר באנשים שיכלו למצוא כהרף עין "תואר הולנדי בשתי אותיות", או ידעו בבט' חוץ מוחלט ש"המטבע הסיני" (ואולי היסא-ני?) במס' 23, מאוזן הוא ין.

לכן הייתי כולי תורר התפעלות כשנס' חיים השבו מיוון תשובות המשתתפים בתח' רות על אליפות התשבץ. הקללה האחרונה נפלטה מפי הממיינים, המעטפת האחרונה נזרקה לסל, ושלושה חברים עיפיים, אך

אזוף-התשבץ 1953 יהושע ירון מקבל את הגביע • אחרי מלחמת שוריים, בשורה.

מאשרים הגישו את השמות של האלופים. לפי התקנות שנקבעו, כל מי שפתר את שמונת התשביצים ללא שגיאה היה זכאי ל" תואר "רבן". בין הרבנים הייתה צריכה להי' ערך תחרות גמר, אשר המנצח בה (לפי המהירות) היה זוכה בתואר אלוף.

היתה זאת אופטימיות מופרזת, כנראה כי מתוך 782 שהשתתפו בתחרות (כולל 352 בנות מין, הנחשב ל"פה") נתגלה רק רבן אחד ויחיד. יהושע ירון, תל-אביבי בן 19, היה היחיד שזכה ב-100' הנקודות שסימנו

מאשרים הגישו את השמות של האלופים. לפי התקנות שנקבעו, כל מי שפתר את שמונת התשביצים ללא שגיאה היה זכאי ל" תואר "רבן". בין הרבנים הייתה צריכה להי' ערך תחרות גמר, אשר המנצח בה (לפי המהירות) היה זוכה בתואר אלוף.

היתה זאת אופטימיות מופרזת, כנראה כי מתוך 782 שהשתתפו בתחרות (כולל 352 בנות מין, הנחשב ל"פה") נתגלה רק רבן אחד ויחיד. יהושע ירון, תל-אביבי בן 19, היה היחיד שזכה ב-100' הנקודות שסימנו

אנו — שלושה אחים ואחות אחת — מכבי דים ומקוריים את אמום הישרה והנערצה שתיכ' תנו ונדלחנו: האם שירעה להתגבר על כל ה' מכשולים: האם שהאיצה בהנה לכת' ללמדו (זהה התקשחה לעבוד...): האם שהוסיפה להנה ממת הכביצים שלה (במקום): להתכבאן בהתחלתו של פח קמח") — זו האם לא תסלה לעולם להנה הסודרת. היא אף לא תסלה לשכונה בידה, אשר בכלל סכמון ישן נושן היתה בת באמה ושמה כבי נערה — ובכי הנברת מרייר — כיות שט' ניות ועלילות רשע, אשר בע"ה, יומנו ויומרכו ככית המשפט.

הנברת מרייר ידע ידעה שאני הוא האמר-טרוסוס והוא הככור, ושאני הוא הקובע. היא את שמעה מפי את דרשתי מחנה כקשר עם לימורים. ובכל זאת לא היססה, בהזמנות ה' ראשונה, לקחת את הנערה, "שספנה מכות רצה" וש, לא הרוחה כסח" מתוך משפחה ולהפיץ את השקרים, ללא נקיטת כספון.

חיים גבאי (אחי הנערה), ירושלים

מאמר נטימיטלי אשר יכול לזעזע את ה' קורא התמים, עוד יותר מועז את אותם ה'

מכתבים

אני שחור והוא לבן
סיפורם מכתב (העולם הזה 813) של ר"ר ז. ד. ליון הכותב שיהודי תימני, עם כל החיובי שבו, אינו יכול להשתוות אל יהודי סולני או אמריקאי.

כנראה שר"ר ליון זה יש לו איוו שנאה או שנתה ליהודי תימן... אולי הוא חושב את עצמו לבן הנזע העליון, אף על פי שישנם (אשכנזים) שאינם מתרבים... למשל חלק מיהודי פולין ועוד, שהם חבר שופעים ונבונים... הרי העולים החדשים (הלבנים) אינם יכולים להי' את ה' כפר וכולם רוצים את העיר וכשלא מוצאים מקום (בעיר) כולם עוזבים את הארץ. אבל ה' עולה התימני אינו מלונן וסובל ומתיישב ב' כפרים — בנגב, בגליל, בכבלות הפרוידות — וכל זאת אינו מתרברב.

ואם הרי' מתכוון ליהודים הימנים שאינם ער' לים הדיים, הרי ישנם כאלה שהם מתרבים לא מנות מעולי אירופה...

שאלו משה, תל-אביב

מה הטעם בכל הרעש שאחם מקימים סביב שאלת הצבעים בארץ. עובדה היא: ישנם שחור'

ימידי שלום כהן, ראש מערכת העולם הזה

אלה, אבל מוצאי (עולה מצרים) מאסר לי להבין את בעיית היחסים עם הערבים באור ה' נכון. כל עוד מוחלים כסלמון מוכנים להכניע למדינאים, עלולים האחרונים לחשוב כי הם יוד' עם יותר טוב מן המוחלים. אבל אילו סלמון היה מסרב למלא כל תפקיד או לתת כל עצה שאינה לפי הכרתו העמוקה, היו המדינאים נכנעים מוכן ומאמינים באנשים שתפקידם הוא לדעת איך להתגבר עם הערבים.

אלברט סבאג, חולון
האנטיים, שהיה להם רק לאורנם אחד, חוללו ממש מהפכה במרחב. ואילו ישראל, עם אלפי לאורנסים בתוכה, אינה יודעת אף למצוא לפי משותפת עם הערבים. רבותי — חסר משתו לשה מדינאים שלנו. מה?

אורי פלר, ירושלים

מדיניות? מה דעתכם על חזיון זה: שני הפליטים ה' יחידים שנתרו מן הישוב היהודי של פלסטין (ישראל לשעבר), צפים על קרש על פני הים, שקועים בוויכוח. הויכוח: כיצד לסגל בכעיה הערבית.

נתן קצת לחשוב, לא? נקחה רק שלא יתקיים. אברהם חלפון, חיפה

אינשאללה!

כדאי או לא כדאי?
השמיים שנתפרסמה במדור עתונות, תחת ה' כותרת, "כדאי לקרוא" (העולם הזה 815), בה אחם מוקעים את המימחה או קלות דעתם, כביכול, של עובדי משרד החוץ, מושחתת כולה על סילוף עובדה ומטילה עליכם אשמה רצינית של המטיות הקוראים לנבי אופיו ורמת עבודתו של משרד החוץ.

האמת היא כי סילוף בן לא פנה מעולם ל' משרד החוץ בבקשת המלאה לפני מערכת ל' משרד על מירוסם מאמרו (על המצב בישראל). איש מעובדי משרד החוץ לא ראה את המאמר הזה עד שנתפרסם, דבר יזימו של המאמר נודע למשרד החוץ רק לאחר שהמאמר נמצא כבר ב' ידו מערכת אותו עתון.

עתונכם מסיים את הרשימה בסמוך עוקצני, לכאורה, כלפי משרד החוץ, וזו לשוננו: "מס' קנת מקורי משרד החוץ: כדאי לקרוא מאמרים. כיחוד כשמלמיעים על פירסומם."

יש להנות את העוקץ כלפי עתונכם המכובד ולומר: מסקנת עורכי העולם הזה: כדאי לבדוק את הקשר והדיוק, העובר בחוט השני, מן ה' נילוח הספרית למלחמות של המפתנים ה' ערביים. שטוט מאר: כשהערבים כבשו את ספרד למדו כמה מפנהיניהם הנפסדים של הספרדים, זה עבר בירושה, עד שנכנס לרם הערבי ועכשיו הגיע נכבולות ישראל.

משה שולק, נהריה

הבת המורדת
אין מלים כפי לתאר את חרדתי וחודענותי העמוקה בכדאי במדור (העולם הזה 815) את רשימתכם, כזו ללב המוכ' בקשר עם ה' נערה חנה נבאי והנברת מרייר.

לבי ובלב אמי ואחי כשבוטעים האחרונים למקרא הכוב והעלילות שתוכננו למרבית העתונים על "האומללה" חנה והנברת מרייר, "רחומתי הלב".

אנו — שלושה אחים ואחות אחת — מכבי דים ומקוריים את אמום הישרה והנערצה שתיכ' תנו ונדלחנו: האם שירעה להתגבר על כל ה' מכשולים: האם שהאיצה בהנה לכת' ללמדו (זהה התקשחה לעבוד...): האם שהוסיפה להנה ממת הכביצים שלה (במקום): להתכבאן בהתחלתו של פח קמח") — זו האם לא תסלה לעולם להנה הסודרת. היא אף לא תסלה לשכונה בידה, אשר בכלל סכמון ישן נושן היתה בת באמה ושמה כבי נערה — ובכי הנברת מרייר — כיות שט' ניות ועלילות רשע, אשר בע"ה, יומנו ויומרכו ככית המשפט.

הנברת מרייר ידע ידעה שאני הוא האמר-טרוסוס והוא הככור, ושאני הוא הקובע. היא את שמעה מפי את דרשתי מחנה כקשר עם לימורים. ובכל זאת לא היססה, בהזמנות ה' ראשונה, לקחת את הנערה, "שספנה מכות רצה" וש, לא הרוחה כסח" מתוך משפחה ולהפיץ את השקרים, ללא נקיטת כספון.

חיים גבאי (אחי הנערה), ירושלים

מאמר נטימיטלי אשר יכול לזעזע את ה' קורא התמים, עוד יותר מועז את אותם ה'

ימידי שלום כהן, ראש מערכת העולם הזה

מאשרים הגישו את השמות של האלופים. לפי התקנות שנקבעו, כל מי שפתר את שמונת התשביצים ללא שגיאה היה זכאי ל" תואר "רבן". בין הרבנים הייתה צריכה להי' ערך תחרות גמר, אשר המנצח בה (לפי המהירות) היה זוכה בתואר אלוף.

היתה זאת אופטימיות מופרזת, כנראה כי מתוך 782 שהשתתפו בתחרות (כולל 352 בנות מין, הנחשב ל"פה") נתגלה רק רבן אחד ויחיד. יהושע ירון, תל-אביבי בן 19, היה היחיד שזכה ב-100' הנקודות שסימנו

מאשרים הגישו את השמות של האלופים. לפי התקנות שנקבעו, כל מי שפתר את שמונת התשביצים ללא שגיאה היה זכאי ל" תואר "רבן". בין הרבנים הייתה צריכה להי' ערך תחרות גמר, אשר המנצח בה (לפי המהירות) היה זוכה בתואר אלוף.

היתה זאת אופטימיות מופרזת, כנראה כי מתוך 782 שהשתתפו בתחרות (כולל 352 בנות מין, הנחשב ל"פה") נתגלה רק רבן אחד ויחיד. יהושע ירון, תל-אביבי בן 19, היה היחיד שזכה ב-100' הנקודות שסימנו

מאשרים הגישו את השמות של האלופים. לפי התקנות שנקבעו, כל מי שפתר את שמונת התשביצים ללא שגיאה היה זכאי ל" תואר "רבן". בין הרבנים הייתה צריכה להי' ערך תחרות גמר, אשר המנצח בה (לפי המהירות) היה זוכה בתואר אלוף.

היתה זאת אופטימיות מופרזת, כנראה כי מתוך 782 שהשתתפו בתחרות (כולל 352 בנות מין, הנחשב ל"פה") נתגלה רק רבן אחד ויחיד. יהושע ירון, תל-אביבי בן 19, היה היחיד שזכה ב-100' הנקודות שסימנו

מאשרים הגישו את השמות של האלופים. לפי התקנות שנקבעו, כל מי שפתר את שמונת התשביצים ללא שגיאה היה זכאי ל" תואר "רבן". בין הרבנים הייתה צריכה להי' ערך תחרות גמר, אשר המנצח בה (לפי המהירות) היה זוכה בתואר אלוף.

היתה זאת אופטימיות מופרזת, כנראה כי מתוך 782 שהשתתפו בתחרות (כולל 352 בנות מין, הנחשב ל"פה") נתגלה רק רבן אחד ויחיד. יהושע ירון, תל-אביבי בן 19, היה היחיד שזכה ב-100' הנקודות שסימנו

מאשרים הגישו את השמות של האלופים. לפי התקנות שנקבעו, כל מי שפתר את שמונת התשביצים ללא שגיאה היה זכאי ל" תואר "רבן". בין הרבנים הייתה צריכה להי' ערך תחרות גמר, אשר המנצח בה (לפי המהירות) היה זוכה בתואר אלוף.

היתה זאת אופטימיות מופרזת, כנראה כי מתוך 782 שהשתתפו בתחרות (כולל 352 בנות מין, הנחשב ל"פה") נתגלה רק רבן אחד ויחיד. יהושע ירון, תל-אביבי בן 19, היה היחיד שזכה ב-100' הנקודות שסימנו

מאשרים הגישו את השמות של האלופים. לפי התקנות שנקבעו, כל מי שפתר את שמונת התשביצים ללא שגיאה היה זכאי ל" תואר "רבן". בין הרבנים הייתה צריכה להי' ערך תחרות גמר, אשר המנצח בה (לפי המהירות) היה זוכה בתואר אלוף.

היתה זאת אופטימיות מופרזת, כנראה כי מתוך 782 שהשתתפו בתחרות (כולל 352 בנות מין, הנחשב ל"פה") נתגלה רק רבן אחד ויחיד. יהושע ירון, תל-אביבי בן 19, היה היחיד שזכה ב-100' הנקודות שסימנו

מאשרים הגישו את השמות של האלופים. לפי התקנות שנקבעו, כל מי שפתר את שמונת התשביצים ללא שגיאה היה זכאי ל" תואר "רבן". בין הרבנים הייתה צריכה להי' ערך תחרות גמר, אשר המנצח בה (לפי המהירות) היה זוכה בתואר אלוף.

היתה זאת אופטימיות מופרזת, כנראה כי מתוך 782 שהשתתפו בתחרות (כולל 352 בנות מין, הנחשב ל"פה") נתגלה רק רבן אחד ויחיד. יהושע ירון, תל-אביבי בן 19, היה היחיד שזכה ב-100' הנקודות שסימנו

מאשרים הגישו את השמות של האלופים. לפי התקנות שנקבעו, כל מי שפתר את שמונת התשביצים ללא שגיאה היה זכאי ל" תואר "רבן". בין הרבנים הייתה צריכה להי' ערך תחרות גמר, אשר המנצח בה (לפי המהירות) היה זוכה בתואר אלוף.

היתה זאת אופטימיות מופרזת, כנראה כי מתוך 782 שהשתתפו בתחרות (כולל 352 בנות מין, הנחשב ל"פה") נתגלה רק רבן אחד ויחיד. יהושע ירון, תל-אביבי בן 19, היה היחיד שזכה ב-100' הנקודות שסימנו

מאשרים הגישו את השמות של האלופים. לפי התקנות שנקבעו, כל מי שפתר את שמונת התשביצים ללא שגיאה היה זכאי ל" תואר "רבן". בין הרבנים הייתה צריכה להי' ערך תחרות גמר, אשר המנצח בה (לפי המהירות) היה זוכה בתואר אלוף.

היתה זאת אופטימיות מופרזת, כנראה כי מתוך 782 שהשתתפו בתחרות (כולל 352 בנות מין, הנחשב ל"פה") נתגלה רק רבן אחד ויחיד. יהושע ירון, תל-אביבי בן 19, היה היחיד שזכה ב-100' הנקודות שסימנו

מאשרים הגישו את השמות של האלופים. לפי התקנות שנקבעו, כל מי שפתר את שמונת התשביצים ללא שגיאה היה זכאי ל" תואר "רבן". בין הרבנים הייתה צריכה להי' ערך תחרות גמר, אשר המנצח בה (לפי המהירות) היה זוכה בתואר אלוף.

לצאני...

יהודה לים

מנהל לשכת העתונות, הגהלת קרן היסוד.

העולם הזה (במרכאות), תכרד כסגולה קרה, שהיא, לפי ענינת דעתי, יסוד אשון להצלחת מסעל כל שהוא, וביחוד זסעל חקשור עם החברה והציבור. אני תזכורו להחריה המחמדת של ערשיו שבר עזו זה לקראת החירוש, כי החירוש הוא תימם.

בעתונותנו הרבים נשלטה בנו השגרה ואולת כל חלקה טובה ומקסימה על השמרים כל רעיון וכל יומה. אין אני בן ספר לספוק, מה היא מיתת החישנ שהשנתם בהתורכם זו, השוובה היא ה' דרד כשלעצמה.

מאירי ניסא לוקה השכועון כחסר — חוסר הקו הברור, שהרי כמרומים, שאין אני חסיד הקו הנוקשה. וליתר דיוק — הקום הנוקשים ששוכרים את ער' למנו ללא הסונה וללא רחם אבל לא הרי הקו הברור כחרי הקו הנוקשה, כי בהירות יסוד היא לחיי אדם ולמעשי ידיו.

לעתים נרמה לי, בקראו כשבועונכם, שחקו מתפלל לנגד עיני ממש כחש ערום, עד שאין אני תוסס מה בעיניכם הטוב ומה הוא הרע, מיטשטש תחומים זה מבלבל את הקורא, שכן, רואה כל אדם כשבועון לא רק מקום של בידור אלא גם מקור לחינוך ולהדרכה.

העריכה נאה וגם מרתקת. כחירת ה' המונות — בטעם.

אנשים אשר מכירים את עבודת קציני המבחן מקרוב, (לפי המאמר) הדבר הוא פשוט: שתי חזיונות זו מזו — תלב הטוב של האזרה הרחמן מכאן והשינרתיות וחוסר הרגש מצד פקיד המבחן

אלו טרם הכתב היה נוכח לדעת שעבודה מס' רכת זו יכולה להעשות רק על ידי אנשים בעלי לב ורגש...

א. מילוא, ירושלים

הקוד לא קרא
קראנו בעתונכם (העולם הזה 811) כי הזמרת הילדה צרק פנתה מספר פעמים לאופרה היש-ראלית והציעה את פועמרותה, למען הדיוק — הואילו לפרסם שהזמרת הילדה צרק אף פעם אחת לא פנתה לאופרה הישראלית, לא כאוסן אישי ולא ככתב, וחנתה האופרה אף פעם לא שמעה אותה שרה.

ש. אבן-זוהרי, האופרה הישראלית

הזריקה השבועית
כל הכבוד ליחיאל כשן, ולעתונכם בפרט. אבל יורשה לי להעיר: זה כבר יותר מדי מסותה (דמינו של כשן ואומנת עתורך כיהם לכל ה' סיפור הפנטסטי הזה).

מרדכי בן-צור, חיפה
הקורא בן-צור יוכל לשקול מחדש את דעתו אחרי שיראה את המיסמכים (הרוס ים) הרשמיים שיפורסמו בעתון.

דחילקום! או שתפסכמו את כל הפרטים ב' פעם אחת, או שתוציאו עתון יומי. אי אפשר לתוריי לנו חיוי רופי אחת לשבוע ולהדוש מ' אוננו לשוב אליו אחרי ששה ימים של ישראלית אסורה.

מערכת העולם הזה - מבקשת קצרינית ממדרגה ראשונה לשפה העברית, שיטמוד לרשותה לביצוע עבודות ארעיות מטניינות ביותר, לפנות בשעות המצורד למזכירה הראשית.

מה יש לחני? בשן אינו בישן... חיים שורץ, יזרה

העולם הבא
השבועון המצויני לאי - נפורמית

במדינה
משרד החוץ פרסם את תכנית קקורו של מר פנ' גלמן יור' הועד למען פדות ישראל, שבמדינת מו' נקו.

שעה 08.00 קבלת פניס' עם מ' תפוזים בלוד. טיסמאות. התנאי: ראשי ה'

08.30 פניסה עם נשיא המדינה בבירה. 09.00 ביקור במקומות הקדושים בנצרת. 09.30 ביקור בביתו ה' חדש של הועד הפועל. 10.00 שעה עם שר ה' בסחון במזנון הכנסת. 10.10 מטיבת פרידה על כוס מיץ בלבד.

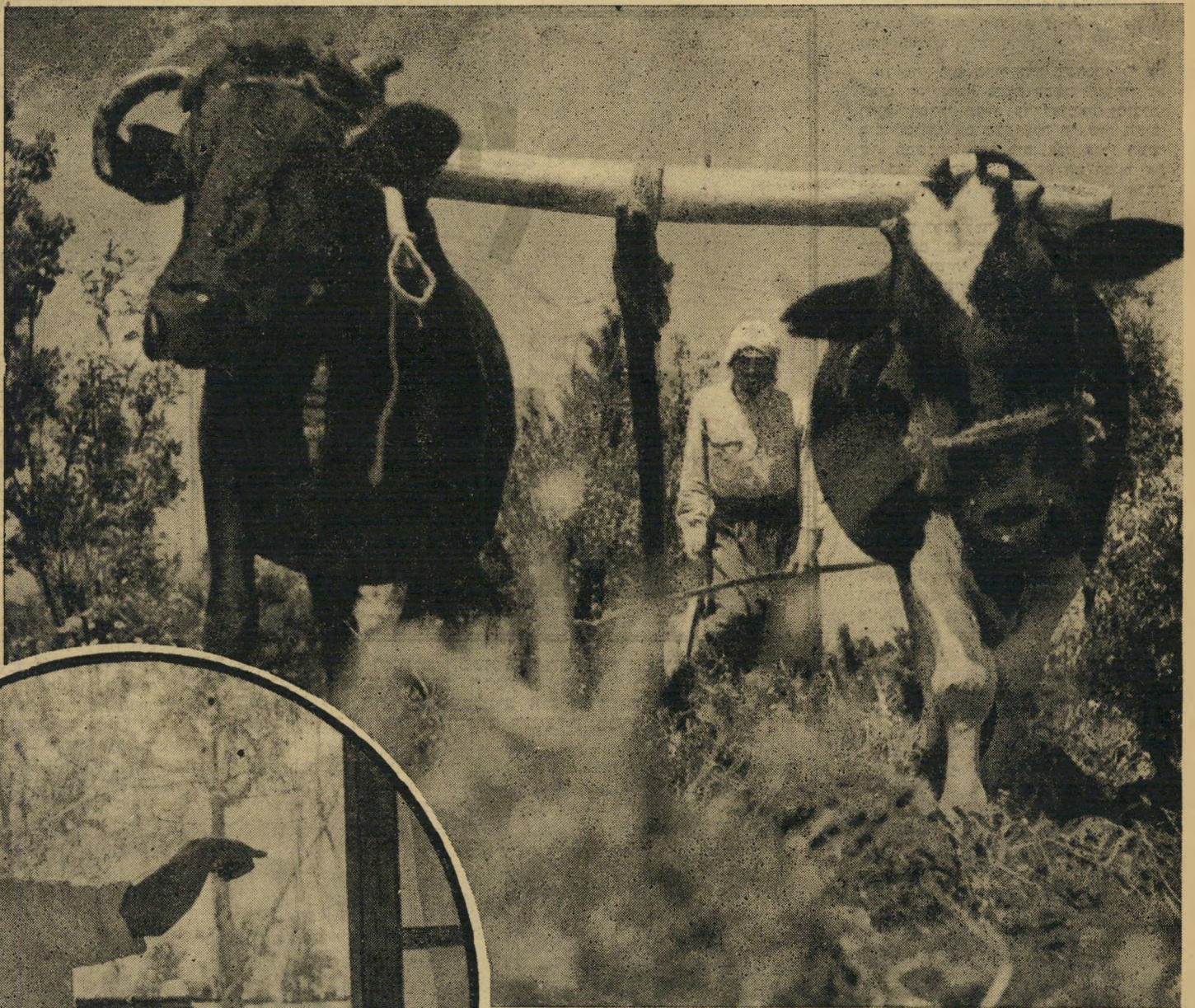
התנבות
אחרי שמפעל הפיס ירש סופית את מקומו של ה' פלטיח' כנושא התגנבות בעם וכסמל התקופה, הכי- ריזה ההנהלה על תחרות טיסמאות. התנאי: ראשי ה'

תיבות של כל סימטה חיי' בים להיות "פלמח". בתחרות זכה החרוז: פיס לאדון למניס חמון. שונכת בידי מר אברהם ישראל סוציקובסקי. מר סוציקובסקי הוא ממוצא פולני.

מדור השירה
היה היה איש בפלשת שהיתה לו אשה עם דבשת לחשו לדידיו: "הכזאתי תאהבו" אין דבר" — הוא אמר — היא חרשת" —

אום אל-פרג'

— [סוף] —

מחלון ביתו יכול איש מושב בן-עמי, נתן מילר, לראות את אחמד עבד אל-עאל, תושב הכפר אום אל-פרג' בגליל המערבי, חרש את חלקתו. מאז נכבש הכפר בידי צה"ל, ניהל אל-עאל מאבק להחזיק באדמותיו שנכללו ב-תחום המושב החדש. המאבק

נמשך שנים וראה העולם הזה 683,681. לפני חודשיים פסק בית המשפט העליון: על ערביי אום אל-פרג' לעזוב. המקום שייד, חוקית, לבן-עמי.

יש קושאנים המעידים כי האדמה היא רכוש הפרטי. איש לא יכריח אותו לעזוב. הוא מצטער שהוא תקוע כעצם בגרון המושב, אבל לא בו האשם. לא הוא שתיכנן את התחומים. היוונים העתיקים הכירו היטב מצבים עגומים כאלה. העולם המודרני מצא להם כינוי: טרגדיה יוגנית. שני צדדיה מתקדמים באסיות מתוכננת ובעיניים פקוחות לקראת הסיום הטראגי. אך שניהם אינם יכולים לעשות דבר — אין ביכולתם אלא למלא את התפקיד שמוטל עליהם. ההכרעה היא בידי הגורל העיוור, הכל-יכול.

בטרגדיה של אום אל-פרג', הגורל הוא התכנון.

למה שהיה פעם כפר אום אל-פרג' והנמצא עתה בטבור המושב החדש. אחמד עבד אל-עאל מפריע למושב, על פי התכנית שייכת האדמה עליו הוא יושב לאנשי בן-עמי. המושב רוצה שאחמד יעזוב. כי המושב רוצה את האדמה שהובטחה לו. הוא מצטער מאד שהדבר יזיק לערביי, אבל לא בו האשם. לא הוא את התחומים. אחמד עבד אל-עאל אינו מתכוון לעזוב. האדמה שייכת לו. היא היתה שייכת לאביו לפניו. הממשלה אינה רשאית להבטיח אותה לאחר. הממשלה אינה בעלת האדמה. לאחמד

כשעלה המושב על הקרקע, לפני ארבע שנים, הראו לו המסודות אוסף של מפות, עליהן שורטטו קווים ברורים ונקיים: תחומי המושב, כפי שתוכנן על-ידי הממשלה והי-סוכנות.

על המפה היו כמה כתמים. הם לא היו נקיים, לא התאימו לשורות הסדירות של תכנית הישוב.

אחמד עבד אל-עאל הוא אחד הכתמים, אחד מ-130 הי-ערבים השוברים את קווי התכנון הסדירים של המושב. הם יושבים על חלקות קטנות, פזורים על פני הפרדס הסמוך

המערכה האחרונה

נים, חרמש בידו. זהו חבר מושב בן-עמי. הערבים מביטים בו בדומיה. באחת החלקות מושכים שני שוורים מזרחי שט עץ. אחריהם פוסע ערבי רזה ומשופם, ראשו עטוף כפיה לבנה. שמו: אחמד עבד אל-אעל, 45, יליד הכפר אוס-אל-פרג. פעם היו לו 30 דונם. היום יש לו רק 15. את ה' שאר מעבדים היהודים.

אל-עאל: יום שחור היה כשחסמו לי את המים. אני נמצא בקצה הכפר והגעתי לא רחוק. הפרתי תעלה עד לאדמתי, והובלתי מים לשדותי. גם כשהתעלה הראשית התייבשה, המשכתי לקבל מים. אבל אחרי המשפט באו וחסמו את תעלתי. הם הביאו את המכונה הגדולה שלהם והקימו תל אדמה גבוה.

אמרתי להם: למה אתם חוסמים את המים? למה אתם הורסים את התעלה? אני כבר חרשתי ועשיתי תלמים. השחילים מוכנים לשתייה. עכשיו הם ימותו. הצבעתי לחלקת בצל שלהם, בצד השדה שלי ואמרתי: האם אין זה פשע? למה תחנו מים לבצל שלכם והבצל שלי תמיתו? הם ענו: שלנו בצל יהיה שלך ערבי.

הממשלה רוצה שאנחנו נעזוב. היא מציינה לנו לעבור למקום אחר, שם תהן לנו אדמה כמו זו שיש לנו, ומים כמו שהיו לנו, ותכנה לנו בתים. אבל אני לא אעזוב. אפילו אם יתנו לי 50 דונם. במקום 15. אינני נותן בהם אמון עוד. אם נוטלים ממני פעם אחת, מניין לי שלא יבואו שוב ויאמרו לי: לך מכאן, האדמה אינה שלך?

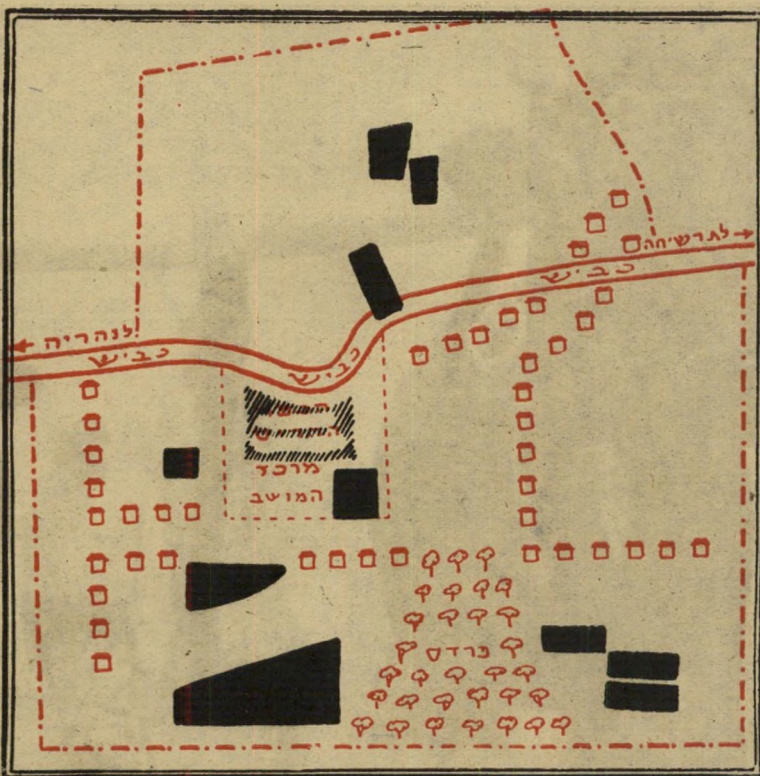
לא, אני מעדיף להשאר כאן עד הסוף. וכ' שאראה שאין לי כוח עוד, אעזוב להם את האדמה. אבל לא אמסור אותה, ולא אחליף אותה. אני אנטוש אותה. אקח את אשתי וילדי ואלך לחפש את רחמי אלה בארץ אחרת.

אסלאן, תווד אל מרכז הבקתות: הדבר ברור. מאומה לא יעזור. אם יתנו לנו מקום טוב, אולי נוכל לעבור ונחיה. אם לא — עיינינו תראינה את אשר קבע לנו הגורל. הוא פוסע לעבר אחת הבקתות. שם מחכים לו אשתו וששת ילדיו.

מסך.

פה ושם ניכרים שרידי עצי מיטמיש וריי מוניס. הם לא נשאו פרי, כי לא הושקו. מתוך הפרדס נעקרו כמה עצים, החלקות מעובדות יפה. אך האדמה יבשה ומתפוררת;

את הבתים ונמשיך לעבד את האדמה. ולואי שלא היינו נשארים בחיים. אשה, בפתח אחת הבקתות: יש לנו תעו דות זהוי של הממשלה, אבל אומרים לנו

מפת מושב בן-עמי. הבתים המסומנים הם בתי המגורים של החברים, הכנויים לפי קיום מתוכננים. הקמעים השחורים השוכרים במקומות מסוימים את קוי התיכונן. מסמנים את החלקות אשר עדיין יושבים עליהן ערביי אוס-אל-פרג. החלקה המוצגת, במרכז, היא הכפר החרום.

בעוד שבועות אחדים יבלו כל הצמחים מ' צמאון. בדרך מקבילה, עובר יהודי רכוב על אופי

שצריך לעזוב. למה? מה עשינו? אסלאן צועד בדרך, אל תוך הפרדס. אחר ריו צועדים כמה ילדים. הפרדס כבר יבש;

דרך עפר מרושלת. משני צדיה ניצבות בקתות וסוכות עלובות. מצד ימין, בין ה' בקתות, בנין לבן מכוסה גג רעפים, ועליו השלט: קופת חולים של התדרות העובדים העברים. על במה זו מתנהלת המערכה ה' אחרונה של טרגדיית אוס-אל-פרג.

גיבור המחזה, בשלב זה, הוא צנור מים בקוטר חצי צול המתנשא מתוך האדמה ב' תחילת הדרך. הברו שהכתיר את ראשו ה' צא, הצינור נחסם על-ידי הברגה. מסביב עומדות כמה ילדות ערביות, שזופות, יח' פות, לבושות קרעים, מבט כמיהה בעיניהן הריזות. ליד הצינור, אחד מתושבי הבקתות, סלים אחמד אסלאן, 50, שחום, משופם, אחיו של המוכתר.

אסלאן: הסוף מתקרב. פעם נתנו לנו לפחות מ' שתייה, עכשיו הפסיקו גם אותם. ה' נשים והבנות שלנו צריכות ללכת חצי שעה עד ואדי געתון כדי להביא לנו מה לשתות.

מצביע על הפרדס היבש מסביב, על חלקות הירקות שניטשו בתוכו: פעם הגיעו מי ה' מעיין עד הגה. תעלות הישקו כל שעל אדמה והיבול היה טוב. עכשיו הכל יבש. אם מי המעיין לקחו היהודים בצינורות, והתעלה התיבשה. זה שנתיים ששדונו לנו לא הרוח את צמאונם. עם כל שפע המים שמסביבנו, נשארו תלויים בחסותי הגשמים.

הילדות: ועכשיו הפסיקו גם את מי הברו. אסלאן: פנינו ממקום למקום. מהמסורה ג' עכו לבית המשפט בחיפה, ומבית משפט אחד למשנהו. הגענו עד לבית המשפט העל' יון של המדינה. עכשיו לא נותר לנו לאן לפנות: בית המשפט קבע כי עלינו לעזוב את האדמה.

הוא עזב את מקומו ומתקרב לעיי המפוי' לות שבקצה הדרך, בין הבקתות לבין כביש האספלט המוביל לנהריה.

אסלאן: הנה, כאן עמד כפרנו. חורכה זו הייתה ביתי ובית אבי לפני. ביום הזעם ברח' נו מהבית אל הפרדס, לכל יפגענו בנו החיי' לים. טוב עשינו. כי הצבא הרס את כל ה' בתים שבצדי הכביש. בתינו נהרסו, אך אנח' נו ניצלנו. רוב התושבים ברחו ללבנון. אנח' נו נשארו, כי לא רצינו לנטוש את האדמה. להט הקרב יעבור, אמרנו, ואז נקים מחדש

הקומונה המעיקה. בתי המושב ובקתות הערבים עומדים זה בצד זה, בערבוביה מוחלטת. רק מטרים אחדים ביניהם מפרידים. כשנתן מילר (ימין), חבר המושב, רוצה ללכת מביתו אל מרכז המושב, עליו לעבור בתוך השטחים הערביים. לולא הבקתות, היה עובר ליד ביתו של מילר הכביש שהופסק בעבר השני של הדרך. שאר חברי המושב קוראים לקטע זה 'הקומונה' — יהודים וערבים גרים כמעט בכפיפה אחת. לדעתם היה הסדור טעות ביטודו.

אין מים לשתות. ברז זה הותקן על-ידי מושב בן-עמי לספק מי שתייה לשרידי תושבי אוס-אל-פרג, לאחר שמי המעיין הועברו בצנורות לצרכי המושב. הספקת המים הופסקה לאחר מתן פסק-הדין של בית המשפט העליון, אשר החליט כי על הערבים לעזוב את המקום. ליד הצנור הסתום, עומד אחיו של המוכתר. מאחוריו, מביטות שתי ילדות בעינים עצובות במים המספספים מבסיס הצנור והנבלעים מיד באדמה. מאחוריהם: בנין המרפאה של המושב.

השבי המפריד. מצד אחד של רציף האבנים — הפרוס הנמצא עדיין בידי הערבים. מצד שני — הגדר המסמנת את תחום אדמת המושב. בכל כמה מאות מטרים מצטלב הרציף עם דרך עפר: שם נפגשות דרכי הערבים עם דרכי השכנים היהודים.

הקו שהופסק. במרכז המושב מונחת ערימה של צנורות. הקו, שהיה צריך לספק מי השקאה לכל חלקי המושב, הופסק באמצע: בתים ערביים הפריעו.

פלחיות מול המאה העשרים. בתמונה למטה, מסתכלות כמה מנשות אוס'אל-פרג' בסרקטור של מושב בן-עמי חורש את אדמת המושב הסמוכה.

„הרמתי את הידים והסתלקתי.“ חורבה זו היתה פעם ביתו של סלים אחמד אסלאן. כעת הוא גר בפרדס. במרחק מאה מסר בלבד. אין הוא יכול לעשות צעד מבלי שעיניו תתקלנה בחורבה ולבו יתמלא מרירות. „עוד לפני הכיבוש החחלתי בעבודות שיפור בבית“, הוא נזכר. „אבל לא הספקתי ליהנות מהם. כשבא צבא ישראל הרמתי את הידים והסתלקתי.“

הפתרון: לעזוב

בצד הכביש המוביל לנהריה עומד בית לבן בן חדר אחד. זהו בית מזכירות מושב בן-עמי. מן הארון העומד בצד, מוציא המזכיר מפה של המושב, מצביע על קווי הישוב, מצביע גם על החלקות התפוסות עדיין בידי הערבים. בג' ללן לא יכול היה המשק להתפתח כמתוכנן.

צנור המים נחסם באמצע, כביש אשר צריך לחבר את שני קצוות המושב נסלל עד הגיעו לחלקה ערבית. שם נפסק. ליד הצרכניה, במרכז המושב, נערמות תבניות עץ: הצריפים אשר מושב בן-עמי הקצה מרכושו הפרטי ליישוב ערבי אוס'אל פרג' בכפר אחר.

אומר איש המזכירות: „לפני מתן פסק הדין עלידי בית המשפט העליון פנינו למוכתר, הצענו לו פשרה. אמרנו לו שאנו מוכנים להקצות לערבים אדמה בתחום המושב, אך מרוכזות במקום אחד, לא במרכז. הקק"ל הציעה להם לעבור לכפר מזרה, עליד נהריה. הם סרבו.“

לדעת אנשי המושב לא היו הסיבות עקרוניות. „הם פשט חוששים לחייהם“, אומר נתן מילר, אחד מפעילי המושב. „אם אסלאן יעבור לשם, עלולות לפרוץ התנגשויות בינו לבין משפחת המוכתר הנוכחי של הכפר. חוץ מזה, אין הם רוצים אדמה של פליטים ערבים מעבר לגבול.“

נזק פסיכולוגי. כאשר הוצא פסק הדין בבית המשפט העליון, נכנעו תושבי אוס'אל-פרג', הסכימו לעבור הי- תנאי שלהם: שיעבירו אותם לכפר מקר, מקום בו יש ל- אפוסרופוס 200 דונם של פרדס פורה, או לפרדס ברוך, עלידי עכו. אך הקרן הקיימת לא יכלה לקבל את התנאים: אדמת מקר הוחברה ליהודים; פרדס ברוך שייך לתחנת נסיון- גות ממשלתית.

הפסקת מי השתיה למרכז הבקחות הערביות היתה צעו חוקי בהחלט. הצנור הונח עלידי המושב, האינסטלציה שייכת לו. הוא סיפק מי שתיה לערבים רק עלפי הוראה של בית המשפט, עד אשר יינתן פסק הדין הסופי. למרות זאת, הבליג המושב למעלה מתודש. אחרי מתן פסק הדין כאשר לא בא כל סידור, החליט להפעיל לחץ על הערבים. „הנוק הוא פסיכולוגי בלבד“, מסבירים אנשי המושב בחיוך. „אמנם הפסקנו להם את הברז המרכזי, אך במרחק כמה צעדים בלבד ישנם שני ברזים ליד הבתים שלנו. הער- בים שואבים מהם מים כאוות נפשם.“

אך כל הצעדים הללו אינם משנים את העובדה: בעיית אוס'אל-פרג' עודנה טעונה פתרון. המחזה שהתנהל במשך ארבע שנים בפינה הצפונית, עומד עתה לפני סיומו. דבר אחד ברור: יהיה זה סיומם מכאיב, כי בטרגדיה הסוף מכאיב.

העם

שתי נשות

אתל רוזנברג היתה בת דורה. בשעה שאמריקאים רבים אחרים היו אדישים לנעשה בעולם, הכריח אותה מוצאה היהודי להתעניין בנעשה באירופה. צל צלבהקרים הקדיר את האופי היהודי. אתל, כרבים אחרים, חשבה כי לאור הפטיש והחרמש נולד עולם חדש, יפה יותר. במלחמת האזרחים העולמית, הצטרפה אתל רוזנברג, ובעלה יוליוס, לגייס הקומוניסטי.

רצה המקרה היסטורי (המוזר- למדי) כי אמריקה ורוסיה תלחמנה זו בצד זו נגד

היה הזוג נידון לכמה שנות מאסר. אולם עתה נהרגו בקוריאנה בנים אמריקאיים. אמר הותיהם צעקו נקם. השופט היהודי פול בעין האחת לעבר הקאריירה שלו, בעין השנייה לעבר מחנה האנטישמיות. הוא דן את הזוג למות.

מוות או הלשנה. מאותו רגע, לפני שנתיים, התקדמו העניינים בהגיון של טרגדיה יחנית. באוירה הגוברת של היסטוריה לא העז איש באמריקה להגן על הזוג, מחשש פן יואשם קומוניסט, בוגד בעמו. גם הנשיא איזנהואר, איש טוב-לב מטבעו, לא מצא עוז בנפשו להושיט יד לחסד. מאחורי המסך היסטוריה בצבצה תופעה מח

אתל רוזנברג (שמאל) והסוהרת עד לנשימה האחרונה, מנגינת בלהות

רידה עוד יותר, ההגיון הצלול של המנגנון הקרי. לזוג הוצע: מות או הלשנה על שותפיו. עד הרגע האחרון ממש יד לנשימה האחרונה, היתה הצעה זו תלויה ועומדת, הידהדה באוזני השניים כמנגינת בלהות. הם השתיקו בשירים קומוניסטיים. שתי נפשות קטנות אך אמיצות בים האינטריגה הביני-לאומית.

אינטריגה זו הפכה מלכות-ממות. הקומוניסטים הועיקו את אודהיהם בכל העולם, הקימו המולה עצומה למען הרוזנברגים. הם השיגו שני הישגים: שיכנעו גם את האמריקאי קאי האחרון שהשניים אשמים, ומנעו מן הממשלה האמריקאית את האפשרות לחון את השניים מבלי להיות חשודים בכניעה ללחץ אדום.

הדמיון הגובר. בכל זאת פעמו מאות אלפי לבבות בכל רחבי העולם, ויותר מכל במדינת ישראל, כשצעדו השנים השכנוע, בזה אחר זה, בצעדים שקטים ואיתנים אל הכסא החשמלי. שלוש פעמים הקפיק הזרם החשמלי את גופם — פעם כדי להשתיק את הכרתם, פעמיים כדי להשתיק את לבם. המעשה האנושי האחרון של אתל רוזנברג עלי אדמות, היה לחבק את הסוהרת.

הזרם החשמלי הקפיק אותו רגע הרבה גופות, הרעיד הרבה נשמות. היה דרוש מחזה אנושי מוצע זה כדי שיכינו מליוני בני-אנוש קטנים, אורחי מדינות קטנות, את כל עצמת האימה של המציאות של 1953: מציאות של שני ענקים, שהמויין ביניהם גובר והולך מיום ליום, המחללים את רגש האדם במאבק המטרופ על שלטון כדור הארץ.

אורחים

ההרגשה הביטית

בעיני רוב האנושות, דומה דניאל מלאך מאד לפרקן היוקרתי של ספר האגדה. נבאי דבאי הנועים, השולט בארצו בעזרת בית-הסוהר ועונשי-המלקות, הפך כמעט סמל לריאקציה החשוכה ביותר. מעטים היו דוא-גים לשלומן מחוץ לגבולות ארצו — לולא היה קיים בתחום מוחלט שאחר מותו של הזקן (78), יירש את מקומו פוליטיקאי בורי אחר, שהוא גרוע בהרבה לכל הדעות: יוהנס גרהארדוס סטרידוס הצעיר (59), שר הקרקעות. לפיכך לא התכוון מלאך, מן הסתם, למ

הפאשיון. במפעלי-סתר יצרה אמריקה את הפצצה האטומית. אתל האמינה בכל לבה כי יהיה זה לטובת האנושות אם גם בירי ארץ-קומוניזם יהיה סוד הפצצה. היא העבירה — או עזרה להעביר — את הסוד למוסקבה.

בעיני הזוג רוזנברג לא היה זה פשע. להיפך, היה זה מעשה חלוצי מסוואר. הם לא חשבו שהם עושים מעשה העלול לקטוף חיי מליונים מבני מולדתם האמריקאית — שהיו אנוש רובלט והמרשל סטאלין ישבו אותה שעה ליד אותו בקבוך חזקה.

עיניים פוזלות. אולם הזמנים השתנו. ההגיון הפוליטי הכריח את שני ענקי העולם לקום איש מול רעהו. האמריקאים האמינו כי רק סוד האטום מגן עליהם מפני המבול האדום. עד שביזם בהיר אחד הודיע להם המחש העדין של הסייסמוגרף, כי הפצצה האטומית הראשונה התפוצצה בסביר.

הבולשת האמריקאית השליכה את רשתה. ברשת נתפס דוד גרינגלאס, יהודי, מאנשי מפעל האטום. גרינגלאס נכנע ללחץ, לפחד או למצפון — הוא הלשין על אחותו ועל גיסו, שמם של הרוזנברגים, שעתידי היה להיחרת על לוחות ההיסטוריה, נודע בפעם הראשונה לעולם.

השופט — יהודי ככל שאר גיבורי העל-לילה — שוכנע באשמתם. בימים אחרים

הארץ

בישיבה מיוחדת של הממשלה הוחלט על קיום ארגון טרוריסטי (פותרת בחקול).

דוד ש., ירושלים

סוף סוף הוסר חמסוהו

האם נכון יהיה לקבוע, כי הש"י (הבולשת הפוליטית) משמש אחד בהקפה...? (ידיעות אחרונות)

יוסף קדמן, תל-אביב

אולם המחיר משתלם במחומן.

הרצת רב אלוף דורי... היום במסיבה על סיפונה של האניה "ירושלים". (הבקר).

א. רדין, רמת-גן

כמה חקפות?

יש לי לספר לזקן הרבה על הנעשה במפי לגה שלו. יש להניח שהזקן היה מעוניין לשמוע.

סוד בחצות

המוניית מסי' 1377 נכנסה השכם בבוקר לשדה התעופה לוד. מתוכה יצא גבר בעל פנים מוכרים. הציג דרכון-שרות, יעלם לתוך מטוס של ק.ל.מ. הכל נעשה בשקט ובמהירות, כמעט במחירת.

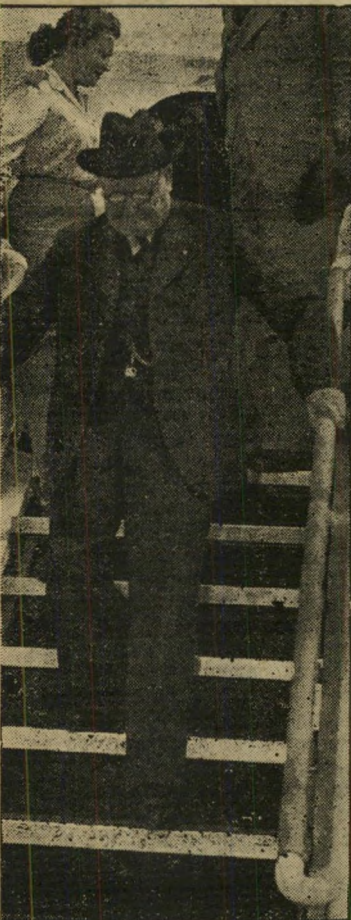
אולם הנוסע המסתורי לא התחבא מפני המשטרה. האנשים אשר מפניהם ניסה (והצי' ליה) להסתיר עד הרגע האחרון את נסיעתו, היו ודאק שותפיו. המופתע העיקרי היה מאיר יערי, הנשיא המושב ושפוף-הקומה של הועד הישראלי למען השלום. כי למחרת בבוקר נודע לו בפעם הראשונה שחבר אותו ועדי, משה סנה, נסע לבודפשט, הונגריה, להשתתף במושב המיוחד של המועצה למען השלום.

רצח ביריים. חודש ימים לפני כן, דן הועד הישראלי על הרכב משלחתו למושב זה. תופיק טובי, הח"כ הערבי של מקי, הציג בתמימות לצרף את סנה למשלחת. באותה תמימות יכול היה לנפנף דגל אדום לעיני פה. הרוב המפסי בועד רצח את הי הצעה בהרמתידיים.

עם זאת נגמר העניין בועד השלים המקומי, שהרכיב בשקט את המשלחת, העמיד בראשה שני אנשי מפי' טובים. אולם השלום הוא בינלאומי, חורג מעבר לגבולות. כעבור ימים מעטים הגיע מברק לביתו של סנה. חתם עליו ג'אן לאפיט, המזכיר הצרפתי של המועצה העולמית. תוכן המברק: "מתוך ידי עת והוקרת התענינותך בשלום ובהבנה בין העמים, הריני מומין אותך למושב."

דרכון מוכן. סנה שמר את תוכן המברק רק בסוד. כחבר-כנסת לא היה זקוק להיתר-יציאה. דרכונו הוכן עוד מקודם. כרטיס הי טיסה הוכן לו באופן מסתורי על ידי מישהו אחר. עד תחצות לילה, שעות מעטות לפני צאת המטוס, לא ידע איש כי הוא מתכוון לטוס.

לא היתה גם כל סכנה כי יפגש עם חבריו מועד השלום. כי מטוס זה של ק.ל.מ. שטס דרך רומא, היה מאלץ את נוסעיו לעבור

ראש-ממשלה דניאל מלאך ברגע הראשון, סרוב.

את פראג כדי להגיע לבודפשט. לשליחים הרשמיים של ועד השלום הישראלי, חברי מפלגתו של האסיר מרדכי אורן, לא היה כל רצון לחנות בבירה הצ'כית. לכן עלו על מטוס אייר-פראנס, שהוביל אותם לפאריס, משם יכלו להגיע ישר להונגריה, לתרום את תרומתם לשלום העמים.

זוא אהבה רחבה בנכר, כשנסע לבריטניה, השתתף בהכתרת המלכה הבריטית שהיא גם, לפי שעה, מלכת האיחוד הדרום-אפריקאי. היחס אליו היה קריר ביותר. גם כשירד, בדרכו חזרה למולדתו, כשדה-התעופה ב" לוד, לפני שבוע (העולם הזה 817), היה היחס הרשמי של באייכח משרד-החוץ הישראלי, שקיבלו את פניו, רשמי, הוגן אך קריר.

נישק האהבה. הכומר האפריקאני לא פצה פה, השתפק בביקורים במקומות הקדושים. גם כשהזומן עלידו ציוני דרום-אפריקה לביקור במושב הבנויים, שמייסדו דיו עולים ממולדתו, שתק בשעת הטכס. הוא נתבקש לפתוח את המסיבה, אך סרב, בטענה כי כפוליטיקאי למד לא לדבר בעלי-פה, ללא הכנת נוסח בכתב.

אולם בשעת הטכס קרה משהו לדניאל זלאן, רודן הגזעים. בני המקום הצליחו ליצור מסביבו אוירה ביתית, לנסוע בלבו את ההרגשה שאמנם הוא אהוב עליהם. הי אהבה הבקיעה את החיות. לפתע פתאום, באמצע טכס, ללא אזהרה מוקדמת, קם מלאך ממקומו, נסל לידיו את המיקרופון, החל מברך את הנוכחים בקול נרגש.

העתונאים הדרום אפריקאים, שנלוו אל ראש ממשלתם, לא האמינו למראה עיניהם. "לא יתכן!" מימל אחד מהם. "עוד לא ראיתי אותו כה נרגש!" חזר אחריו שני, "אפילו במלחמת-הבחיירות לא התלהב כל כך!"

מארגני המסיבה, ציוני דרום-אפריקה, שיפי שפו את ידיהם, התפארו: היום הצלחנו יותר מאשר ב-30 שנה של תעמולה ציונית בבית!"

מפלגות

שיות שחורים - לגדולה

ניצנים ראשונים לשנויים העתידיים להתחולל במנהיגות מפא"י (העולם הזה 817) נראו כבר בשבוע שעבר בישיבות הכנסת.

בראשית הויכוח על בעיית ההסתגנות, עלה כדובר ראשון מטעם סיעת מפא"י, ח"כ אליעזר ליבנה. עד כה היה הנאום הראשון מטעם מפא"י, בכל ויכוח חשוב, זכותם המיכרת של המנהיגים הרשמיים של הי מפלגה.

נאמו של אליעזר ליבנה נמסר לפי הוראות מפורשות של ב"י. גיי, שדרש כי ליבנה יפתח בויכוח, מסר לו הצהרה שאילו נתנה מפיו של ב"י, גיי, עצמה, היה בה משום הכרות מלחמה על מדינות ערב: "...אם תושבי ישרובי הספר בישראל לא יוכלו להלך בשלוה ליד בתיהם, לא תהיה שלוה גם במרכז רבת-עמון."

למרות היות ליבנה, "השה השחור" של מפא"י, ברור כי משמעת מפלגתית מיני-מלית, חייבה אותו להמנע מתתן הצהרה מסוג זה, בענייני חוץ, מבלי הרשאה מסר רשת של בן-גוריון.

היה זה הרמו המעשי הראשון לכחונותו של ב"י, גיי, בקשר לשנויים שעמד לערוך במפלגתו. למחרת פורסמה הודעה של מפא"י על שנויים בראשות הקואליציה ובמנהיגות הסיעה בכנסת.

משקפים, בעיקר מחוגי הציונים הכלליים, ייחסו חשיבות רבה להופעתו של ליבנה, ראו בה רמז לכחונותו של ב"י, גיי, להעמיד את "הציוני הכללי של מפא"י" במקום נכבד במנהיגות המפלגה. טען חבר כנסת ציוני כללי: "אין כל ספק שבשיתופות אתנו נוו, לו לב"י, גיי, שבראש מפלגתו לא יעמדו מנהיגים סוציאליסטיים מסוגם של גוברין ונמיר."

הפתעה פוליטית. אנשי מפא"י לא יכלו להשיב לטענה זו. היות וראש הממשלה, שהוא טקטיקן מצויין, שמר לעצמו את זכות ההפתעה, לא סיפר כלל מה בתכניתו לעשות בפרק הזמן שיקדש לטיפול בענייני מפלגתו. למרות שעובדת רצונו של ב"י, גיי, לטפל בענייני המפלגה, ולצאת למסע הסברה, היתה בכחונת סוד גלוי בין עובדי מנגנון מפא"י, הרי כשפנה אחד המנהלים האדמיניסטרטיביים של בית מרכז מפא"י ברחוב הירקון, לבן-גוריון ושאלו אלו הכנות עליו לעשות לקראת ביקורו, השיב ב"י, גיי, "איה ביקור?" אולם מעובדי שכתבו של ראש הממשלה נודע כי כמה מעובדי מנגנון מפא"י החליטו להקדים רפואה למכה. מאז התפרסמה הידיעה זורמים רבים למשרדו של ב"י, גיי, כש נשאל אחד מהם למטרת ביקורו, השיב:

• בדרום אפריקה מתגבשת דעה חזקה למען הכרות המדינה לרפובליקה. ניתוח הקשר עם הכתר הבריטי. בראש תנועת זו עומד סטרידוס.

עם חיים כהן, היועץ המשפטי לממשלת ישראל „שנויים? רק לחומרה!“

כשבא משה קיזלשטיין, המזכיר הכללי של המועצה החקלאית הפרטית למשרדו ברחוב ליכונטין 7, תל-אביב, וניסה לפתוח את היד המעולה במפתחו, מצא שהמעוללים החולסו בין לילה. שמירה מיוחדת הוצגה ליד חדרו. התיקים שלו הוחרמו, וגמסר לו, שהוא סולק מתפקידו. "הרי זה עין חרוד במהדורה מ' חודשת", התרעם משה קיזלשטיין.

משך 10 שנים היה משה קיזלשטיין כי מזכיר המועצה החקלאית הפרטית. חברי העיקריים של המועצה היו מגדלי ירקות ובעלי משקי עופות. בסוף 1950 התמונה המועצה החקלאית הפרטית עם אירגון הכפרים השיתופיים, משרדה של העליה החדשה. בין חברי האירגון היו כפרי השרון כגון: כפר שמריהו, רמת השבים, רמת השרון, בית יצחק וכו'. לאחר המינוג נשאר השם של המועצה החקלאית הפרטית.

שלום הבית לא ארך זמן רב. משה קיזלשטיין, חבר הציונים הכלליים, נבחר כחבר הנהלתה של המועצה החקלאית החדשה. אירגון החברים השיתופיים עמד בהשפעתם המיריאה של הפרוגרסיביים. כשהצטרף מרץ ברנשטיין לממשלה בתפקיד שר המסחר והתעשייה, גברו החיכוכים הפנימיים. גם במועצה החקלאית הפרטית ניהל משה קיזלשטיין את המדיניות הכלכלית לפי הקו, שהתחלתה לו מסלול הציונים הכלליים. הפרוגרסיביים דרשו קו פעולה שונה לחלוטין. בוועידה האחרונה של המועצה החקלאית גייסו ה"פרוגרסיבים" את כל חבריהם, וזו בבחירות ב-70 אחוז מכל הקולות. הנהלה פרוגרסיבית נבחרה ברוב מכריע.

הנהלה החדשה חיסלה את ההסכם הקודם שקבע כי למועצה יהיו שני יושבי ראש ושני מזכירים כלליים.

צעד זה דרבן את הציונים הכלליים לחליט כי הגיע הזמן להחיות את המועצה החקלאית הקודמת. שלשת חברי המסלמה התסטרו מהועד המועל. פירסמו מודעות ב"עיתונים על הפילוג היחידש הפעילות במסגרת הקודמת.

הפרוגרסיביים ענו בלא רבתי אין פילוג, טוענים הם. הסמכויות עברו לוועידה הארצית. "השגנו רוב וכל המועצה היא תחת סמכותנו" — קבעו. ליתר הירות, סילקו מיד את קיזלשטיין ומזכירתו הפרטית, קבעו מעוללים חדשים בולחתי, הושיבו את חבריהם ליד שולחנות הכתיבה, המשיכו בעבודה כאילו לא קרה כלום. אולם הציונים הכלליים לא עברו לסדר היום על טרשה זו. המחלוקה להתישבות של הקונגרסיה תעסוק בהמשך.

מדיניות השליחים של ג'ו

פקידי השגרירות האמריקאית בישראל נהגו לזלזל בויוכחים עם ידידים, בהשפעת הסנטור מאקקארתי בארצות הברית. ה"ש" בוע, שינו רבים מהם את דעתם לאחר שודע כי שני טכנאים אמריקאיים ששהו בישראל במשך שבועיים, כדי לתקן את מכשירי האלי-חוט, כביכול, היו לא אחרים, כי אם חוקי-רים מטעם הסנטור מאקקארתי. זהותם ה"ממית של השנים היתה ידועה אך ורק למי יופה-יכוח עצמו, ג'ון ראסל.

שני הטכנאים בילו את השבועיים כאור-חיו של אחד מפקידי השגרירות, השתתפו במסיבות חברתיות ברבות, שוחחו עם רבים מן הקרובים לשגרירות והן במשרדו של מתאם ההענקה ברט מקדינאלי.

סיבת הביקור, כפי שמשערים, נעוצה בה"ר כמו המיוחד של סגל העובדים בניצוגות ארצות הברית בישראל. בכל חלוקי הדעות ששרשו בשאלת ישראל בין הבית לבין ה"דמוקרטי, בשעתו ובין הסטייט דפרטמנט, נעשו מרבית המניושים לירות בישראל על ידי הנשיא טרומן ועוזריו האישיים, לאחר בדיקת הרקע הדמוקרטי המהימן של המ"ר עצמו. טרומן לא היה מעונין שמדיניותו הפרו-ישראלית תוכשל לכשתבוצע על ידי דפרלמנטים של הסטייט דפרטמנט, החליט לדאוג למינויים מתאימים.

כך יצא שלפקידי הגבוהים בניצוגות ה"ישראלית היה אופי מיוחד במינו, לא פעם ציינו מבקרים שהיו מצויים אצל בניצוגות אמריקאיות בארצות אחרות: "יש לכם כאן ניצוגות סימטיות במיוחד". נראה שמה שהת-קבל כ"סימטטי" על דעתו של הנשיא טרומן, לא התקבל בצורה זו על ידי הסנטור מאק-קארתי.

מברק מווישינגטון. הביקור שתוצאו

הראיון המיוחד הבא ניתן על-ידי חיים כהן במשרדו לחברי מערכת "העולם הזה". לפי בקש-תם הוא נרשם במקום, אך הושמטו מתוכו לשו-בות מסוימות שניתנו במפורש, "לא לפירסום".

מר כהן, התוכי למסור את הניע אותך לנפח את חוק העבירות נגד המדינה, שהותקף קשות ב"העולם הזה" ובעיתונים אחרים?

בכל החוק הזה אין שום דבר חדש. כל סעיפיו כלולים בחוקים — החוק הפלילי של המנדט, סעיפיו הטרור תש"ח וחוק הסודות הרשמיים. במידה שהכנסנו שינויים, הרי אלה שינויים לטובה, לא לרעה, לפיכך לא אני האב הרוחני של החוק הזה, כפי שאמר "העולם הזה".

בירוע לך, בונה חוק זה "חוק פאשיסטי" מה דעתך על כך?

עירבא פרה. אין כמעט מדינה בעולם שאין בה חוק כזה. מה הנימוק לסעיף החוק החדש המאפשר לקצין משטרה לעצור אדם ל-90 יום, ללא צורך בפקודת-מאסר של שופט?

סעיף זה הועתק מסעיף 20 של חוק הסודות הפליליים מימי המנדט. השינוי היחיד שחל בו, הוא לטובה. בסעיף המנדטורי אין בכלל הגבלה של תקופת המעצר, בעוד שאנו הגבלנו אותה עתה ל-90.

היית אומר, איפא, כי אין כאן בכלל נסיון ליצור מצב חוקי חדש?

אזא אך אשור של מצב קיים?

כן, זוהי רק קודיפיקציה. אין שום דברים חדשים. ישנן התאמות מסוימות, כך הוצאנו, למשל, את הפסקות המזכירות את המלך האנגלי.

מר כהן, ישנה בציבור הרגשה בדת-נוחה ביחס להפעלת פקודת-הטרור תש"ח נגד המחתרת שהת-

גלתה לאחרונה. האמנם היה צורך בהפעלת פקודה זו דוקא?

כן. פקודת הטרור הופכת את עומס ההוכחה. אם אנחנו

יכולים להוכיח כי פלוני היה שייך לקבוצה טרוריסטית, אין אנו מחוייבים להוכיח שביצע מעשים פליליים. די לנו להוכיח את חברותו בקבוצה. על הנאשם להוכיח שלא עשה מעשים פליליים.

האם אין הדבר פותח כר נרחב לפרובוקטורים?

לא יותר מאשר כל חוק אחר. ישנה אפשרות כזאת גם במשפט רגיל. השופט הוא שחייב להחליט לפי האמין.

למה היה צורך להעביר את ה-שיפוט בענין זה לצבא? האם לא הפסיק בית-המשפט הרגיל?

כך נקבע בסודות הטרור תש"ח. שנוסח בימי מלחמת-העצמאות. דוקא אותו חוק שהתקפתם, חוק העבירות נגד המדינה, שטרם אושר בכנסת, מעביר עבירות אלה חזרה לשיטוטו של בית-המשפט האזרחי.

האם אפשר לסכם את דברייך, מר כהן, כי אין בדעת הממשלה לחולל שינויים מרחיקי-לכת במבנה החוק, שד הארץ?

לא הוחלט על שום שינויים כאלה. אם יהיו שינויים, הרי אז רק לצד החומרה, לא להיפך. איני יכול להבטיח כעת דבר בנידון זה.

הרשה לנו לשאול שאדה ביחס ל-תפקודך שלך. האם יש לך סמכויות של שיפוט?

אין לי שום סמכויות כאלה. רק בחוק החדש של העבירות נגד המדינה, שטרם אושר, ניתנת לי סמכות לאשר מעצר של איש ללא פקודת מאסר של שופט.

אולם יש לי, מבחינה מסוימת, סמכות רחבה מאשר זו של שופט, כי אני המחליט את מי להעמיד לדין ואת מי לא. תפקידי מקביל לתפקיד התובע הכללי בבריטניה, פרט לעובדה ששם התובע הכללי הוא גם חבר הממשלה.

הכנסת

הפגות שיטתית

איש לא ציפה להפתעות בהצבעה על אי-שור תקציבו של משרד הטנים, אם-כי ניתן היה להניח שבעת היובכות יתעוררו חילוקי דיעות רציניים בין שותפי הקואליציה ה"ממשלתית המחודשת שעדיין לא השלימו עם הרחבת הקואליציה של מפא"י והצ"כ גם על העבירות.

בפני בית ריק לחלוטין כמעט, ניצב על דוכן הנואמים המכבש של מסא"י, דוד ה"כהן, איש סולל בונה, לבוש חליפה קיצית אפורה ופער צווארון לבן, פתח בהתנחות גלויה עם הבולדור של הצ"כ, שר הפנים ישראל רוקח, שנתר יחידי ליד שולחן ה"ממשלה.

החל דוד הכהן בהפגות שיטתית: ראשי עיריות פתח-תקוה, חיפה וטבריה התלוננו באוזני שאפילו בזמן המשטר ה"מנדטורי לא התערבו השלטונות בקפגנות כה רבה בענייני השלטון המקומי. עיריית חיפה חייבת למשל, לקבל אישור משר הפנים על השכרת קיוסק שדמי שכירותו מגינים על ללירה אחת לחודש, כיון שהדבר כרוך בחווה, בה בשעה יכולה העיריה להוציא מיליון לירות בלי כל אישור... אין להנהיג פיצול ולהקים מועצות מקר-

מיות בישובים קטנים ודלים ליד הערים, כיון שהמועצות הללו אינן יכולות לקיים את עצמן. איוו הצדקה יש לקיומן של מועצות מקומיות כגון טירה, תל-תנן, חואסה וקרית מוצקין? יש לצרף את כולן לחיפה. — היינו לעירייתו של אבא חושי (מתחרהו החתיק של דוד הכהן).

הערים החדשות שהוקמו, באר-שבע וזבית-שאן (המתרוקנת מתושביה) אינן יכולות לפי קיים שירותים לפי שיטת המסים הנהוגה כיום: בסים החישוב לצורך גביית מסים הוא מספר החדרים. בערים הללו צפיפות התושבים מגיעה בממוצע ל-4.7 נפשות לחדר, ואלו ברחובות הותיקה, למשל, מגיעה הצפיפות ל-2.2 נפש לחדר בלבד. המסים בשני המקומות מוטלים לחדר, השירותים ניתנים לנפשות!

בסוף דבריו, חלק דוד הכהן מחמאה לראש עיריית באר-שבע, דוד טוביה (איש סולל בונה).מהל נימה של פייסנות מוסקפת בר-בריו: "העניינים הנוציפיאליים סובלים מ"תככים מפלגתיים שכולנו אחראים להם, ירה ירית עקיפין בחבריו בועד המועל של הסתדרות: הנה מקימים בניין תרבות הסתדרותי בחיפה, במחיר חצי מיליון לירות, בשעה ש...אילו הוקם הבניין הזה בבאר-שבע הממט בעמוד 10

כדורסל

טובים. הקטנים

הגאום הציוני האחרון נסתיים. הטכס הי קצור והנאה עבר באופן חלקי, כשכל נואם חוזר בדיוק נמרץ על דברי קודמו: "צעי רים ישראלים שהעלו את כבוד האומה בעיני הגויים", "דגל כחול-לבן בראש התורן ב" מוסקבה", "בשורה לתפוצות", ועוד ועוד.

גירי בית-הגוי בפעולה גמורים? אין צורך!

1200 המזמנים ומשמלי-הכרטיסים (2,500 ל"י המקום) חיכו בסבלנות, מחאו מפעם לפעם כסיים, התאזר בלבם ב-14 הבחורים הבריאים בעלי ההופעה המשכונת. הציונות למרות שהיתה ציונות, היתה נכונה, והקהל ידע זאת.

"רחמנות עליהם!" "רחמנות עליהם, בחיי!" העיר אחד החובבים, כשראה את צעירי נבחרת תל-אביב עולים על המגרש. התל-אביבים נראו קטנים ורזים בחולצות ה"תכלת, לעומת הנופחה המשכונת. הציונות, ה"מוסקבאים". הקהל התפלל, בלבנו, כי הם לא יתחרבנו יתר על המידה.

אחרי כמה דקות של מישחק, פקח הקהל את עיניו. רגש הרחמנות התנדף. במקומו בא רגש שהפך מהערכה כמעט להערצה. הרזים הוכיחו את עצמם. הרזה והקטן ביותר, מספר 4, פשוט, איש הפועל תל-אביב, נתגלה כאמון הקליעה מרחוק. הוא נעזר על-ידי הבטחון המופרז של שניאור וחבריו, כובשי היבשת. הפיתגם האנגלי כי "שום דבר אינו מצליח כמו ההצלחה", הופי רך. גיבורי היום הוכיחו כי שום דבר אינו נכשל כמו ההצלחה.

43 סלים רזים. קרוב לסוף המחצית הראשונה הפך הדבר כמעט לשעוריה. נכ" חרת תל-אביב ניצחה את הלאומיים 19: 12. הטכניקה המצוינת של הנבחרת הלאומית היתה תאוה לעיניים. אולם הקהל היה צמא לסלים.

"לא רוצים פנטזיה! רוצים סלים!" קרא משהו בקול רם.

אולם ככל שהתקרב סוף ההתמודדות, גבר הנסיון על האמביציה. הגוף על הרוח. בה עזרו של פשוט על המגרש, ספגו התל-אביבים כל אחרי סל. בכל זאת הצליחו הרזים להכניס את כדורם 43 פעם לתוך סל האלופים, לעומת 48 הסלים של הנבחרת הלאומית.

הקהל, שהפך באופן ספונטאני אוהד התל-אביבים, הצטער כמעט בגלוי על התוצאה.

הם טובים, הקטנים!" נאנחה בחורה מגו' דלת. "אין דבר, הם יגדלו!" ענה מומחה, הסיק בזאת את מסקנת הערב: יש דור המשך למנצחי מוסקבה.

כדורגל

קוראים לו גירי

(ראה שער)

בחלל האויר נשמעה שריקה ארוכה. כי 30 צעירים, בתלבושת ספורט, ובנעלי עור בעלות מסמרי שעם הפסיקו להשתעשע. העינים הופנו לעבר שער המגרש המדושה. כולם קרבו למרכז, יצרו חומה עגולה ש-באמצעיתה עמד גבר נמוך קומה, (1.55) ל"בוש בגד אמון כחלחל. הגבר השליך את ונב"הסיגריה שהיה בפי, קימט את מצחו, וזכרונות חכרי ארשת שלח את הצעירים לתוך קלחת האמון.

בשעות הבוקר הוא יושב במשרד מרווח בבנין עיריית יפו, כמנהל מחלקת-הרשיונות. הפקידים מפנים את הקהל אל מר משה בית-הגוי, לבוש החליפה ועגוד העניבה. על מגרש הספורט, בשעות של אחר הצהריים קוראים לו פשוט גירי. הכינוי הקצר המבור טא ביראת קודש על ידי מאות צעירים ואלפי צופי כדורגל, חקוק היטב בלבם של אלה הקרובים אליו, ויקר להם עשרות מונים מ"אשר אותם בעלי המסעדות או הרוכלים ש-קיבלו מידו את רשיון עסקיהם.

גירי הקדיש כמעט את כל זמנו הפנוי לכ"דורגל. הכדורגל גמל לו שבטעיים, הכתירו כאחד המאמנים הטובים ביותר בארץ.

המולדה בחצר בית-מלון. לפני 40 שנה בערך, בקליש, במערה של פולין, הש"יע משה בית-הגוי את קולו הראשון עלי אומות. אז לא תיאר לעצמו איש מבני ה"משפחה כי משה יהיה מסוגל לצעוק אי פעם כפי שעשה זאת בהיותו תינוק.

משה, שהיה הבן השני למשפחה בת של-שה אחים ושתי אחיות, בילה את שנותיו הראשונות בלימודי בית, תחת שבטו של מר רה שנשכר על ידי אביו, כדורכן של המש"פחות היהודיות המתקדמות. בהיותו בן 8 החליטה המשפחה לעלות ארצה. האב, הבן הבכור נחום ומשה, יצאו לוינה כראש ה"על מנת להסדיר את גיירות העליה, ובתכני"תם לפגוש לאחר מכן את שאר המשפחה, לעלות על יחדיו ארצה. באותו פרק זמן, שלא עלה על חדשיים, פגש משה בפעם הראשונה בחייו בכדור העור העגלגל.

וינה היתה מאז ומתמיד כעין בית-ספר גדול לכדורגל. האוסטרים היו תלמידיהם ה"מוכשרים ביותר של האנגלים, שיכללו את המשחק לבלי חכר, הנהיגו בו לראשונה את עיקרי הטכניקה המושלמת.

תקופה של חדשיים אינה דיה כדי ללמד נער בן 8 את תורת המשחק. אולם הסתכ"לות בכמה משחקים הספיקה לשני הנערים, כדי לעזור המולה בחצר בית-המלון שהפך למגרש זעיר שמרכזו ההתענינות בו היה צרור סמרטוטים אשר ודאי הורגש תפירונו במטבח הבית.

כאשר הגיעה המשפחה ארצה, בשנת 1920, נכנס גירי מיד לבית-הספר על שם אחד העם, בילה בו כשבע שנים, אך הכדור משך אותו יותר מלמודיו, והוא סיים את בית הספר העממי, בו התבלט ביחוד במשחק הכדור רגל, עבר למקוה-ישראל כדי להכשיר את עצמו לעתיד.

גירי לא היה ברוך גדול. הוא למד, עוד בהיותו ילד, כי בישראל עובדים את האדמה. שלוש שנות למידו במקוה-ישראל פתחו בגוף הצעיר נמוך הקומה, שרירי ברזל עטור פי עור שחום, היסודות העיקריים בגופו של פועל שחור.

מאז היתה הטוריה למפרנסת היחידה של גירי. הוא עבד אצל גנן תל-אביבי, נשלח לעבודות שונות בנתניה וחדרה, ובהיותו בן 20 חזר לתל-אביב. שתי סיבות הניעו אותו לחזור: בקשתו של אחיו לעזור לו בתעשיית הלבנים הקטנה שהקים, ומגרש הכדורגל של מכבי ברהוב סלמה.

גירי עבר את הדרך האר"כה המוליכה אל הקבוצה הראשונה במהירות מפליאה. הוא היה רז, שלט בכדור, קומתו הקצרה לא הפ"יעה לו כלל, להיפך, היא עזרה לו לפלט את דרכו במהירות הבוק אל שער היריב. שנת 1932, סימנה מפנה בכדורגל העברי. מועד המכביה הראשונה התקרב ובא. ההת"ענינות גברה, ועמה גבר הרצון להתעלות לדרגה גבוהה יותר.

קרב משפחתי. מעטים זוכרים עוד כיום את פגישת נבחרות הפועל-מכבי ב"מגרש עטור הדקלים שבגבולה של יפו הע"רבית. 4000 צופים, שיא בימים ההם, שרכו את דרכם באבק הסמין, אחזקו אף הרשו לעצמם לשלשל שילינג לנהג הערבי של ה"

מרכבה השחורה, בשכר נסיעה עד למגרש. 4000 הצופים הנלהבים, הלושם, כמעט כו"לם, בקפדנות, חבושים כובעים קצרי קטר היו ודאי מעלים כיום חיוך על השפתיים. אולם היה זה קהל ספורטאי למדי, שידע להעריך את ההגינות, והיה רחוק מתככים מפלגתיים.

כאשר עלה גירי עם קבוצתו, מכבי ישראל, על המגרש, נוכח כי אברהם אחיו הוצב כמגן שמאלי בקבוצת הפועל, ותפקידו לבלום את גירי. היה זה קרב משפחתי בו זכו האחים לתשואות סוערות, ומשנסתיים המשחק ללא הכרעה, (1:1) קם אחד החושבים התל-אביבים האמידים, הושיב את האחים במרכבה, הו"ביל אותם לביתם על חשבוננו.

לגבי גירי היתה זו התחלה של קריירה מזהירה שארכה כשמונה שנים.

שנת 1934, מצאה אותו בבירות, בירתה של הלבנון, שם עמד הכדורגל על דרגה ב"נונית. אולם הארצישראלים נוכחו לדעת כי שופט לבנוני משול לשחקן ה"2 של הקבו"צה המקומית. גירי הבקיע את שער השוויון נגד המכללה הביروتית (1:1), ויומים לאחר מכן יצר ערוביבה בין מגיני קבוצת רנסנס, הבקיע שני שערים, עוד לפני נויספלד, חברו במרכז ההתקפה, להבקיע שניים נוספים. היה זה אחד הנצחונות המעטים (4:2) של קבוצה עברית מחוץ לגבולות הארץ שהגי"חה את היסוד למפעל הרבה יותר גדול כעבור שנה: ביקורו המוצלח של מכבי תל-אביב בארצות הברית.

איתה שנה (1936) הציף גל עליה גדול את הארץ. יהודים רבים החלו לחוש במימות שרקם היטלר באותם הימים, והדרו לו ר"וון את חפציהם וביכרו להשתכן ב"מדרב הפלשתינאי" מאשר להרמס תחת מגפי קלג"סי של הרוזן הנאצי.

הספיר הארץ-ישראלי הפיק תועלת רבה

מתהליך גדול זה. ספורטאים יהודים מכל קצות אירופה הגיעו ארצה, מילאו את השו"רות הדלילות בכוח עצום, בעל נסיון בין לאומי. היו אלה שחיינים, שחקני כדורמים, סייפנים, אתלטים. אולם יותר מכולם בלטו כמה גברים חסונים, ילידי אוסטריה, ששינו במשך תקופה קצרה את כל צורת ענף ה"כדורגל. היו אלה שחקניה המהוללים של קבוצת הכוח וינה, הקבוצה היהודית הגדולה ביותר בתולדות הספורט.

גירי עבד באותו פרק זמן כנמל תל-אביב. הוא עמל קשה, העטיץ ארגוני תפוזים, פרק שקי סוכר, אולם מאומה לא היה ככל למנוע בעדו מלמהר אחרי העבודה המיגעת למגרש הכדורגל שבצפון העיר. הוא היה מוקסם כאשר ראה את השחקנים החדשים בועטים ב"כדור, ואת עבודת מאמנו החדש, אגון פ"לאק, שנטש את הפעילות על המגרש, החל להטיף לשחקנים הפרימיטיביים את תורת הכדורגל הוינאי.

צלצול מחריש אזנים. בוכות שקי"דתו הובטח לגירי כרטיס נסיעה לארצות הברית. לגביו היתה זו חוויה עצומה. הוא רצה בכל מאודו לשחק, פיקפק בכך, לנוכח התגברות שקיבלה קבוצתו. אולם קשה היה להיות מאוכזב בעיר כמו ניו-יורק. הצעירים מארץ-ישראל רותקו ממש אל הגוף הבלתי רגיל, אל אלפי מקומות הבילוי, אל חידושי הטכניקה. בערב השני לשה תם בניו-יורק נכנס שלמה ארוי, מנהל הקבוצה, כיום מג"הל הקריה בירושלים, הוציא מכיסו שני כר"טיסי הזמנה הודיע: "חבריה, יש לי רק שני כרטיסים לתחרות האיגורף של ג'ו ל"איס, הפילו גורל."

גירי לא היה בר מזל, נלחה אל חבריו ה"נותרים לטיול בחוצות הכרך. כאשר עמדו בפנינת אחד הרחובות הסואנים, שמעו לפתע צלצול מחריש אזנים. היה זה מנדלי מריי

בטוח בעצמו, ובקיא בסממני הכדורגל. גירי הבקיע במסע זה 12 שערים, היה הרוח החיה בקבוצה שזכתה ב-11 נצחונות מתוך 19 משחקים. שמו התנוסס מעל עתוני הספורט: „גרינברג הכליכלי כתבו האוסטרלים. (היה זה שמו לפני החלפתו, שהיה רש"ם עדיין בדרכונו). אולם היו גם רגעים עצובים ביבשת החמישית, לבד מזהלת ה-נצחון. אחיו אברהם, מגדולי מרימוביץ, ואב"רם רוניק, חברי הקבוצה, החליטו להשאר באוסטרליה. גירי נפרד מאחיו ב"שלום" ו"לחיצת יד. היתה זו גם הפעם האחרונה ש"אוהו אברהם ומגדלי לא חזרו עוד. הם נהר"גו בשדות הקרב של נירגיני כשהם לבושים במדי הצבא האוסטרלי.

הדרך בחזרה היתה רצופת הרפתקאות. מלחמת העולם השנייה החלה והאניה התעכבה לכמה ימים בהודו וצ'יילון. קבוצה הודית ש"רצתה לנצל את שעות הקבוצה הארצישראלית כדי לערוך משחק כדורגל, ספגה שמונה ש"רים שחמשה מהם הבקיע גירי עצמו.

כשחזר גירי ארצה, טמן את נעליו בא"רון, החליט כי הגיעה השעה להורות גם לדור הצעיר את מה שידע הוא.

שביל הזהב. אולם עברו כארבע שנים עד אשר קיבל לידיו את קבוצת הנוער של מכבי תל-אביב. משך שנתיים בצע את ע"ב"דו בהתנדבות גרידא. בעוד שאת פרנסתו מצא בליטוש יהלומים, לא היה זה סוד שהוא פזל לעבר הקבוצה הראשונה בה שלט ללא מצרים פולאק.

גירי ציפה בכליון עינים להודמות. הוא רכז חימר לימודי רב מאנגליה, עיין בו ב"לילות, החליט להתעלות לדרגת מאמן של ממש. לא היתה זו סתם שאיפה לגדלות. גירי, שלא כאשר חבריו שהפכו למסחכלים בלבד, אהב בכל מאודו את הכדורגל, שאף להמשיך את פעילותו כמורה לצעירים. הוא ידע אמנם שידועותו ונסיגונו בשטח זה לקויים עדיין, אולם קיווה להסרם בעתיד ה"קרוב.

תקחתו לא היתה חסרת סיכויים. פולאק נסע עם קבוצת צה"ל לארצות-הברית בשנת 1949. כאשר חזר, פרץ סכסוך בינו לבין

מוביץ * שלא נזרה, שבר במרפקו את זכר כית תא-ההזקקה למכבי-האש. לא נותרה בידי הצעירים ברירה אלא לעצור מוניה, ל"המלט על נפשם מפני הקהל הנרגז. בחזרם למלון כל עוד נשם בם, מצאו שם את שני חבריהם שזכו בגורל הכרטיסים כשהם מ"אוכזבים. הסיבה: ג'ו לואיס גמר עם יריבו שתי דקות לאחר התחלת הקרב.

חיות מסוג זה לא השכיחו מגירי את תפקידו העיקרי: לשחק. אכן, לאחר שכמה מחבריו נפצעו, בא גם תורו לבעוט במג"ר שי ארצות-הברית, שם הרביקו לו את השם "קוסם".

הקבוצה חזרה ארצה, כשבאמתחתה 5 נצי חונות, 3 הפסדים ו-3 משחקים שנשתיימו בתיקו.

בארץ ציפתה לחלק מהם התפעו גדולה: קבוצת הפאר האוסטרית, אדמירה, היתה זו, לכל הדעות, הקבוצה הטובה ביותר שביק"ר ארץ-ישראל. טובה אפילו, לדעתו של גירי, מהנבחרת היוגוסלבית הלאומית ש"שיצאה בשנת 1950.

גירי לא היה מסוגל לשחק באותו זמן. הוא שכב בביתו בחום גבוה, התחמק רק כדי לחזות בשולשת המשחקים המרתקים * בהם הביסו האורחים את הקבוצות המקור"מיות.

גרינברג הכליכלי. אצמו פרק זמן שישחקו גירי לא רק למשחק עצמו אלא גם ל"שיטתו השנונה. כבר אז ידע כי הגדולה הוא חלק מחייו, הוא רצה לרכוש לו ככל האפשר יותר ידיעות. השנים שבאו לאחר מכן זיכוהו בתחיות רבות על מגרשי הכדור"גל בארץ ומחוצה לה. באלכסנדריה ובאתונה, הפך ל"כוכב-משמש, שחקן שהשתמש ברג"ליו ובראשו במידה שווה, וכאשר עלה על האניה האנגלית סטרייט-הרט (לב ישר) ש"הביעה את קבוצתו לטיול הגדול לאוסטרל"יה בשנת 1939, היה כבר שחקן מנוסה,

* אחיו של יוסף, המשחק כיום במכבי תל"אביב. נהרג במלחמת העולם השנייה בניו"גיני.
* נגד מכבי 3:1, נגד הפועל 3:1, נגד נבחרת 7:1.

שחקני מכבי תל-אביב והוא נאלץ לנסות את הקבוצה. הגיעה שעתו של גירי. כממלא מקום טבעי לפולאק, נטל גירי את המשרד"רת וחליפת האימון, החל בקריירה המוה"רית כש תור מאמן.

מאו פרפרו עשרות רשתות בשערי היריב. גירי הנהיג משמעת ברזל באימוניו, שינה את שיטת המשחק של קבוצתו שהתעלתה לדרגה הגבוהה ביותר שלה בסיבוב בערי יוגוסלביה. היה זה ביקור אסוף תהילה ש"הזורים דם חדש בכדורגל הישראלי. פרשת המפלות נסתתרה, ובארץ החלו כבר להאמין שאפשר גם לנצח.

כאשר החלה פרשת יחסי הספורט עם תור"קיה, הפכו גירי וקבוצתו לאורחים קבועים בטורקיה. מכבי, גירי, שייץ, חודורוב, היו שמות מפורסמים בחצי האי השכן לא פחות מאילי הכדורגל המקומיים. אולם גירי לא היה מוכן עדיין לקפוא על שמריו. הוא יצא לכמה שבועות לאוסטריה, השתתף בקורס מאמנים, בו פגש כמה מגדולי המאמנים ב"ארופה. בוונה ראה גירי את המשחק היפה ביותר בחייו, משחקם של נבחרת אוסטריה ואנגליה.

גירי למד הרבה משך הזמן הקצר. אולם הוא גם ידע שהיתה זו שטות לדרוש משה"גניו בישראל את אותו המאמן שדרשו מאמ"ניהן של קבוצות מקצועיות. הוא מצא את שביל הזהב, קבע סדר אימונים מתאים ל"תנאי הארץ, שינה גם בקבוצתו את שיטת המשחק היונאי שהונהגה במכבי על ידי פולאק, החליפה בשיטה המקובלת כיום - הסופר. גירי האמין כי השיטה האוסטרית לפיה משחק הרץ המרכזי כשחקן התקפה, הלכה כבר מזמן לעולמה. שיטת הסופר, המציבה את הרץ המרכזי כמגן שלישי היתה, לדעתו, עדיפה כיוון שעזרה לבלום את ה"רוץ המרכזי של היריב, לגוול ממנו על ידי כך את עוקץ התקפתו.

גירי הלך מחיל אל חיל, נבחר כמאמן ה"נבחרת הלאומית על יד התאחדות, היה אחר"ראי לנבחרת תל-אביב שניצחה אשתקד את נבחרת אנקרה.

הנאמנות לא הספיקה. עם כל הצי"לחותיו, נפל גירי קרבן לתככי העסקנים. כאשר נבחר ועד חדש במכבי תל-אביב, דרש להחליף את המאמן שהיה תקיף מדי לדעתם. הם ידעו כי בלעדיו יהיה שלטונם מוחלט. גירי נטש את קבוצתו, בה שרת 16 שנה. הוא לא נשאר מחוסר עבודה. במנהל יפו המשיך לשמש כפקיד, השתכר סכום שהס"פיק לו בקושי לקיים את אשתו עליוה ובנו בן השש, צבי. הוא היה כבר עיף מעבודה צבורית בהתנדבות, ולאחר שעזב את קבוצתו לא איכפת היה לו את מי יאמן והיכן. הוא קבל הצעות רבות, החליט להענות לטיבה שביניהן. תחילה פנה למגרש החול ביפו. הצליח. לאחר כמה חודשים להעלות קבוצה בלתי נודעת של המכבי המקומי לדרגה נאר"תה. לאחר מכן פנתה אליו קבוצת הפועל תל-אביב, ביקשה ממנו לאמן את שחקניה. גירי שאל למחר, הסכים.

המאמן קצר הקומה הפך את בגד האמון שלו בעל סמל המכבי על צדו השני, החל את עבודתו במקום החדש. גירי לא חיבב מעולם את משחק קבוצתו החדשה, הוא גם ידע שיעברו חודשים רבים, ואולי גם שנים עד אשר יהיה מסוגל לארגן קבוצה מלוכדת בדומה למכבי תל-אביב. אולם כשעברו ה"חודשים והפועל הוכיח אולת-רגל מוחלטת ב"משחקי הליגה חשבו רבים כי מנייתו של גירי יידו בשל כך. איש לא שם לב איתה שעה לתהליך שהיה גרוע מכך פ"ל כמה: ירידתו המסחררת של מכבי תל-אביב שהת"אמן תחת פיקוחו של גאול מקלים הפתח"תקואי.

גירי היה צנוע. הוא לא התרברב או שמח לאידו של הזולת. בכיסו היה מונח פנקס כחול בעל סמל מכבי, דף המסים שבו היה מלא בדיוק נמרץ עד לחודש האחרון. בזאת הוכיח נאמנות לאגודתו מבלי לערוב ספורט בתככים של אנשים קטנוניים. אולם גם נא"מנות זו לא הספיקה לו.

כאשר הוזמן גירי על ידי ההתאחדות ל"אמן את שחקני הנבחרת הלאומית לקראת אליפות העולם בכדורגל, היו אלה אנשי מכבי שעצרו את הרכבת מיד לאחר שעזבה את תחנתם. הם הספיקו לשלוח את הריב בינם לבין פולאק, הציצו אותו כמאמן ב"מקום גירי. התמרזן היה שגרתו ביותר. פו"לאק היה אותה שעה חבר מכבי; גירי אימן את הפועל; בעיניהם היה הוא כבר גירי אחר.

איש לא יאמר בבטחה כי גירי הנו המא"מן הטוב ביותר בארץ. מבחינת הידיעות וה"נסיגו יתכן כי פולאק עולה עליו. אולם אדם שעבר שלב אמונים תחת עיניו של המאמן נבין הקומה ולא יספק אף לרגע כי גירי כיסה על כל חולשותיו ב"יתרון גדול אחד: משמעת הברזל שלו. גירי מצליח בשוטו

ללא רחמים בעת האמון, הוא אינו מוכן ל"ח"תר לשום שחקן, באמון" הוא אומר. ה"שחקן הוא עבד, אין לו זכות קיום בלעדיו". אכן, שלא כאחרים, היה גירי תמיד הקובע בממלכתו. כאשר איים על שחקן, ויהי זה רוכב הקבוצה, שלא ישחק בשבת אם לא יופיע לאמון, קיים כמעט תמיד את הבטחתו, למרות שהיה בכך משום סכנה של הפסד המשחק.

במשך הזמן למדו רבים להעריך היטב את גירי. הוא היה רע טוב בזמן רגיל, מורה מקפיד בעת האמון.

קבוצתו הנוכחית, הפועל תל-אביב, החלי"טה להלחם בכל מחיר מול העוול שנעשה לגירי. אמרו הם: "כאשר אימן את מכבי הסכמנו פה אחד להתמנותו כמאמן הנבחרת, מדוע סר חינו לפתע מעיני חבריו כאשר עבר אלינו?" גירי היה יותר צנוע, דרש את מינויו של מאמן שלישי, ובלבד שיתחילו האמונים וישראל היתה מוכנה פחות או יותר נוכח ההתמודדויות המצפות לה השנה.

גירי כיום בן 40, עדיין להוט אחרי כדור"גל באותה מדה שהיה להוט כאשר היה בן 20. על אף השמועות ההולכות וגוברות שב"מכבי יבקשו לחזור אל חיקו נשאר גירי אדיש ביותר. "בארץ" הוא אומר, "למדתי לא להיות עוד סנטימנטלי. התנאים, לא האנ"שים, יקבעו את מקומי הבא."

לויה רבתי

מאו נוסד אגוד שופטי הכדורגל בארץ, נשלחו אליו מדי שבוע בשבוע היצי"הועם של שחקנים חובבים וסקרנים, ברובם אנ"שים שלא השלימו עם מפלת קבוצתם, הסי"לו את האשמה על השופט.

השופטים, מאיוך, לא ערכו מעורם מסיבות עתונאים כדי להכחיש את האשמות. ברור היה להם כי כך דרכו של הקהל והיה זה מגוחך להצטק על כל טעות, כיהי"שהיה ברור כי שופט טועה לפעמים, ככל יצור"אנושי.

אולם החודש נראה כי מסיבה לא היתה מספקת כדי לתרץ את כשלונותיהם של שופ"טי הכדורגל. לכל היותר הוכיח האגוד, כי הוא ראוי ללויה רבתי.

נבחרת מכבי-הפועל שהביסה את הקבר"צה הסקוטית פאלקירק (0:2) היתה זוכה ב"משחק אילו גם היה מנהל אותו השופט הטוב בעולם.

האגוד לא שלח אף את השופט הטוב ב"ארץ, הוא שלח שופט שמחק במשורקותו את כל רושם הנצחון, וזה לקריאות בוז מפיות אלפי הצופים. צופים אלה הצילו את שמו הטוב של הכדורגל הישראלי.

במשחק הליגה השניה ברחובות, הרגיש השופט המקומי בשחון כה עז, עד כי החליט לבטל את יתרון הקבוצה האורחת, הוציא מהמגרש שניים משחקניה, קבע שתי מכות

בית-הקני 1 ו-2
קומה קצרה? אין דבר!

צונש מ"11 מסר וסר עם המקומיים ללגום כוס בירה.
בכפר-סבא, שוב במשחק הליגה השניה, קרה תקר לכבוד והמארחים האומללים שהו"בילו ב"יתרון של שער אחד, מהרי להביא כדור אחר. כאשר חזרו לאחר דקות ספורות, נתברר להם כי השופט שרק לסיום המשחק. תוצאת המשחק, לפי החוק היא: 3:0 לחו"בתם.

האגוד טוען זמן רב כי אין ברשותו כו"חות. הוא יודע כי השופטים בארץ אינם עומדים אף על רמה בינונית, מלבד אחד או שנים, אולי.
אותו אגוד שכח כנראה כי אם אין ש"ם"טים אין כדורגל.

„לא רוצים כושים!“

הוא גם נתן הוראות לטבח החזיר לאנשים את כמות האוכל שהוציאו מן המלאי הפרטי שלהם. העניין עורר הפתעה רבה בקרב התושבים, ביחוד בין הלכנים המעטים שחיו כל הזמן עם הכושים. אולם כעבור ימים אחדים נש' כחה כל הפרשה, החיים על א/ק צפונית חזרו למסלולם הרגיל.

קוף ופצצה בעתון

ששה שבועות לאחר מכן עגנה צפונית במל ביתה, חיפה. האנשים ירדו לחוף, הציגו לראחה את המזכרות הסטגוניות שהביאו עמם ממסעם הארוך (כולל קוף), סיפרו על מה שעבר עליהם מאז יצאו לדרכם, לפני ארבעה חודשים.

ביום השלישי התפוצצה פצצה קטנה על הסיפון: עתון ערב פירסם כתבה על עניינים מוזרים שהתרחשו משך המסע, מסר על שבידת-רעב של הצוות כמחאה על הוראת רב' החובל להכניס לחדר האוכל של הצוות את הכושים שעבדו על האניה, שבדרך כלל מקבלים מקום מיוחד על הסיפון. אנשי האניה, שראו את כל העניין כחוסל, התרחחו, ביקשו לדעת מי מסר אותו לעתון.

לשאלות רב' החובל, נחבר כי האינפורמציה נמסרה על-ידי שרי, מוכיר איגוד הימאים; הוא גם כלל אותה בדו"ח

המלחים הישראלים היוו לו, עלו על האניה, הסירה חזרה לחוף.

למחרת נמשכה פעולת ההסענה. בשעת הצהריים נמצאו סירת-מנוע ואסדת-משא ליד האניה, רב' החובל הזמין את שני האחראים עליהן לארוחת הצהריים. אילו היו בעלי דרגות גבוהות יותר, היה מארחם בחדר האוכל של הקצינים, כי מקום זה שלחם לחדר האוכל של הצוות.

שילכו לאכול אצל הקפטן

כנהוג, נכנסו השנים רק לאחר שאנשי הצוות גמרו לאכול. בחדר האוכל עור ירדו כמה בחורים, שוחחו ביניהם. כש- נכנסו המוזמנים קם אחד הישראלים בקללת-בוז: „לכל הרוחות, זה לא חדר אוכל בשביל כושים. שילכו לאכול אצל הקפטן, אם הוא מוזמן אותם!“ לאות מחאה על הפלישה הצבועה לחדרם, קמו המלחים ועזבו את המקום. שנים מאנשי הצוות לא הסתפקו בהפגנה אילמת. הם הת- חילו לצעוק ולהתרעם על „השחורים המטונפים שתוחבים לנו“, הכושים, שהבינו את פשר כל המהומה, קמו במבוכה, עזבו את חדר-האוכל. אפריקה המערבית נמצאת עתה בהתעוררות עצומה, תושביה רגישים מאד לכל הנוגע לצבע עורם.

אותו ערב לא נכנס שום מלח לחדר האוכל. שני חברי הועד, שפנו אל רב' החובל בבקשה שלא יכניס עוד כושים לחדר הצוות, רק עוררו את חמתו של אייק, צעיר בעל עבר פלמ"חי ודעות מתקדמות. הוא התרעם על ההפליה הגזעית, התפלא על המצאה דווקא אצל בחורים עבריים. „אני לא רוצה לשמוע על זה עוד“, הודיע להם.

למחרת נמשך החרם על חדר האוכל. האנשים עבדו כרגיל, התווכחו על עמדת רב' החובל והבעיה הכושית, אך כשהגיעה שעת האוכל, התפורו לחדריהם, לאכול ממלאי השימורים הפרטי שלהם.

שאלה של דרגה

ביום השני שלח אייק את הקצין הראשון לברר מה העניינים. התשובה הבלתי-רשמית: הצוות לא יאכל עד אשר ישנה רב' החובל את עמדתו בשאלת הארוחת כושים בחדר-האוכל, יבקש סליחה על אשר קרה. חברי הועד, שנפגעו מדברי רב' החובל, הודיעו כי לא יפנו אליו שנית להסדרת העניין.

אייק שלח הזמנה אישית לכל המלחים: מי שרוצה בירור יכול לפנות אליו. כמעט כל הצוות געגה. המלחים נכנסו לתאו של רב' החובל, הביטור החל. „מדוע יאכלו כושים דווקא אצלנו, ולא בחדר האוכל של הקצינים?“ שאלו.

אייק קרא למלצרים שהעידו כי לא פעם אכלו כושים בחדר האוכל של הקצינים, ואף בתאו הפרטי של אייק. רב' החובל, אמרו, עשה לו מינהג קבוע להזמין אליו את רופאי הנמלים (כולם כושים), טוכני החבורות, נציגי השלטונות. אלה תמיד החזירו לו מידה כנגד מידה, יחסם לאניה ול- ענייניה היה ידידותי ביותר.

אחרי שאלת המעמד, עלתה שאלת ההיגיינה. „הכושים מלוכלכים, אכולי-מחלות, עלולים להדביק אותנו“, טענו המ- לחים. לאדם שאינו מכיר את הכושים עלולה טענה זו הישמע כנכונה. אך למעשה שחורי אפריקה המערבית הם מן הנקיים בעולם, רמת בריאותם מן הגבוהות. זאת ידעו גם רוב אנשי צפונית: כשהפליגה האניה מאנטורפן, הולנד, נתגלו ששה מקרי הידבקות במחלות-מין. על החוף האפריקאי, לא נדבק איש, למרות הביוליים עם בנות המקום. גם העובדה שהמלחים אכלו ושתיו בבת-יסקפה של הכושים בחוף לא הש- פיעה לרעה על בריאותם.

העניין חוסל כשאייק הודיע לצוות שהם תופשים להחזיק צלחות וכלי-אוכל נפרדים בשביל הכושים שיאכלו אצלם.

(פריטאון) סיארה ליאונה, אפריקה המערבית, שכר רב' החובל 60 כושים. למחרת היתה האניה צריכה להפליג דרומה, לאורך החוף, לטעון קורות עץ. מקומות איסוף המסענים היו נקודות ישוב וזירות, על סף הגיונגל, ללא כל מיתקנים של ממש. על אנשי האניה היה לדאוג בעצמם לסחרים שיטענו את העצים. לשם כך הועלו הכושים- היתה זאת הפלגתה השלישית של א/ק צפונית. האניה הישראלית העובדת בקו אפריקה המערבית בקביעות. לרב' החובל, יצחק („אייק“) אהרונוביץ, בן 29, בעל פנים חדות, לא היה במצב שום חידוש. הוא שיכן את הפועלים הזמניים על הסיפון הקרמי, שם סודרו להם מקומות לינה ומטבח ארעי. בסוף מסע-ההסענה היה עליו להתזרים לגמל פריטאון. מול מאימנה, כפר קטן בתוך הרגונל, הטילה האניה עוגן. הכפר שכן על גדת נהר קטן, 10 קילומטר מן החוף הפתוח, פועלים מקומיים היו טוענים את העצים על אסדות- משא שנגררו אל האניה על-ידי סירת מנוע.

הכושי אחז בהגה

יום אחד, לאחר גמר העבודה, ירדו כמה מאנשי הצוות לבלות בחוף. מאחר שבמקום לא נמצא בית-מלון או מקום אחר שאפשר ללון בו, היה עליהם לחזור עוד באותו יום

קצין ראשון יצחק אורבך בכפר כושי — לאכול אסור ?

לועדה המארגנת של האיגוד. אייק, אחד ממנהיגי מרד הי- מאים הגדול, והדמות הידועה ביותר על סיפון ישראלי כיום, ראה כמעשי שרי תמרון לקראת הבחירות למועצת האיגוד (ראה היום). השלת דופי ביכולתו להסתדר עם אנשי הצוות שלו עלולה לפגוע במעמדו בעיני הימאים, הגם שהוא יהיה, כנראה, אחד המועמדים.

אייק תבע מיד את שרי לביורר בפני הועדה המארגנת, על כי הודיע דברים על אניה מבלי לפנות כלל לרב' החובל.

בינתיים הפליגה א/ק צפונית למסעה הרביעי לארץ הי- כושים. אייק נשאר בחוף, לחופשה קצרה, יצטרף לצוות אניתו במרסיי, צרפת.

(*) לפי חוקת האיגוד, יוכל להיות מועמד לבחירות רק אם אחר יציע אותו.

רב' החובל א/ק צפונית אייק אהרונוביץ וכושים — לאהוב מותר

לאניה. רב' החובל, שירד אף הוא לחוף ואשר היה מוזמן ללון בביתו של אחד מקומי הלכנים במקום, יעץ להם להקדים ולחזור לפני ששפל הים ימנע בעד סירת המנוע להגיע לאניה.

משום מה, אחרו המלחים. כל הפצרותיהם במפקד סירת המנוע להעבירם לאניה לא הועילו. האיש לא רצה לסכן את עצמו ואת סירתו. גם אייק לא הצליח להשפיע עליו. לבסוף הושגה פשרה: הסירה תצא, אך רק על אחריהות האישית של אייק.

אייק נטל את ההגה לידי, הגיע את המנוע והסירה יצאה אל הים. בהגיעם למעברים המסוכנים בשפך הנהר נטל מפקד הסירה הכושי את ההגה לידי, הובילה עד לצפונית.

(*) „העיר החופשית“ באנגליה. נוסדה על ידי הבריטים, ליישוב עבדים משוחררים.

כי בזאת היו לאנשי עירית ירושלים שרי תמים לצרה גם במסדות אחרים(הסוכנות). עובדה נוספת גרמה להחלטת ועד העובדים, נתקבלה פה אחד על ידי כל הצדדים. מזה שלש שנים מפריש כל עובד 5% ממשכורתו לקופת תגמולים. העירייה התחייבה להוסיף מצדה אותם סכום בדיוק. עתה נחבר, כי לא זו בלבד שהעירייה הוניתה את הוספת חלקה בקופת-תגמולים, אלא הוציאה אף את הסכנות עובדיה (140.000 ל"י) עד לגרוש האחרון. צעק הועד: זו גנבה פשוטה.

התרוצצות חודשית. יצחק קריב, תמים ונבוך, ראש עיר, שהכנסותיה החודשיות הן 40.000 ל"י נחזות מהוצאותיה בסעיף המשכורות בלבד, החל מתרוצץ כורכר מדי חודש. אלא שהפעם היתה הקרקע עוברת מ- תחת לרגליו. בשוק מחנה יהודה הגיעה ה- אשפה כמעט עד גובה הברכיים. ההכנסות היומיות ממסים, (4000 ל"י), אף לא נכנסו, משום שהגובים שבתו.

שלשה ימים אחרי פרוץ השביתה, הסטיק יצחק קריב לא לאכול צהריים שלש פעמים, לרוץ פעמיים אל ישראל רוקת, להתדפק ב- ערב על דלת דירתו הפרטית של לוי אשכול

תמך בו כתב שני: „אנחנו העתונאים, מתחים כעין ראוי“ יושבי-הראש נמוך הקומה, לא שוכנע: „אתם ראי? הסתכלתי פעם בראי עקום — הייתי גבוה ורוז!“

עיריות

התוצאה: אשפה

חום השבוע לא היה עשוי להיטיב את הירחות שעלו מערימות האשפה שרבו מ- רגע לרגע בחוצות ירושלים. בין 1200 עובדי עירייה של העיר החולה הכרונית בין אחיותיה, היו גם פועלי הנקיון, שלא סילקו אותן הערימות. שרותי המים, לא הושבתו, לפי הוראת הסתדרות העובדים הכללית, ש- סמכה את ידה על יתר השובתים, לעומת זאת שבתו: גובי המסים, הגדילו על ידי כך את הגרעון של 2,5 מיליון בכמה אלפי לירות נוספים.

זו גנבה! הסיבות לשביתה לא היו חדשות. אף אחד מהעובדים לא וכה לקבל משכורת בחודש מאי, רק חלק קטן קבל את משכורת אפריל. לא היתה זו סיבה עיקרית,

חוליות המחברות בין המוסד לבין הצבור: חבר הכתבים הפרלמנטריים. שפרינצק, שלא היה נקי אף הוא מהנגע (נאלץ לפני שבועיים להתנצל בפני הניג על הערתו בשערוריית ה"יבסקציה" המפורסמת), ניסה לשכנע את העתונאים, כי רב חלקם באשמה.

טענתו היתה: כתבי הכנסת מתנפלים על כל פליטת פה, מדפיסים אותה באותיות שמנות. קריאות הביניים תופסות בכתבותיהם מקום נכבד יותר מנאומים רציניים. במקום לחפש את הרצינות בבית, צדים הם „צמור- קים“.

שישמרו על פיהם. הכתבים שחשו באות הסכנה, למרות הבטחתו של שפרינצק, שאין בדעתו לכפות על מישהו את צורת הכתיבה הנראית לו, לא הסכימו. כל פיו מלאכותי של הנועשה בחון כותלי הבית, עלול בסופו של דבר, להביא את נזק, ו- ניתוק רוחני של הכנסת מהציבור. הפתיח לוי יצחק, סופר הדור, איש מפא"י, מזרמו של שפרינצק: „אם מופיעות מלים לא יפות בעתון, על הח"כים להשמר לא להפליטן.“

(המשך מעמוד 7)

למשל, היה בו משום זריקת עידוד נכרת לכלכלת העיר.

תגובה הלשה במקצת לנואמו של דוד הכהן, הדיפאי, היתה תגובתו של איש חיפה אחר, ח"כ נחום חת: „את דיעותיו של ח"כ דוד הכהן, מכיר אני מן העירייה המ- שוחפת שלנו... איני חושב שדבר בכנות מלאה... היה כאן תשלום דימאוגי למשהו שלא מובן לי...“

הוסיף ח"כ חת: „ראש עירייתי, בחיפה, הוא איש חרוץ ומוכשר. אבל יש לו כמה חסרונות. אחד מהם — הוא אימפריאליסטי, והיה רוצה שגבולות עיריית חיפה יתחילו בעתלית ויגמרו בעכו...“

עתונות

ראי עקום

מתוך חרדה לשמה הטוב של הכנסת, אשר נפגע פגיעות רציניות בעיני הציבור, עקב כמה שערוריות רעשניות מלחת גידופים, כינס יושב ראשה, יוסף שפרינצק, את הי-

לאחר כמה קריאות אזהרה שלא הועילו. או יצא נחום מהמכונת, עצר בעד מורחי מלירות בבורחים, הבטיח כי ימסור את שמו תיהם וכתובותיהם במשטרה. הסמל היסט לרגע, הסכים.

בינתיים מצאו יתר השוטרים כי ארבעת השקיים שהיו במכונת לא הכילו להם, כפי שנאמר תחילה, אלא בשר בקר שחוט וש מונה רגלי פרה. מורחי, שביקש מהזוג ל- הלוחת אליו לתחנת המשטרה נתקל בהתנגדות נשית דוקא: שושנה החלה לחבוק, התחננה לפניו כי לא ימסור את העניין לתחנת המש- טרה, אחר, הציעה לו לדבריה, לקבל מידה גם טכום כסף. מורחי סרב כמובן, הרביל את השניים למשטרה, שם הוציא מיסת גייר ועפרון, פנה אל נחום, ביקש ממנו את שמות שני הבורחים וכתובותיהם, כפי שהבטיח. "אינני מכיר אותם כלל", הייתה התשובה. התוצאה: הזוג נאשם לפי ארבעה סעי' פים: 1. החזקת בשר שלא כחוק. 2. נהיגה רשלנית. 3. הכשלת שוטר בעת מילוי תפ- קידו. 4. הבטחה למתן שוחד.

הווי

העוורת ילדה בן

שכניה של משפחת חלבי בשכונת התקווה, תל-אביב, פקחו, לפני שבועות מספר, את עיניהם לרוחחה למראה מחזה שמח-עצוב.

מניגור לויצקי, חיים שמחון ומניגור דורון השעור: 10 מול 1

המחזה: מסיבת יום הולדת. בעל המשחה לא הבין אמנם את המתרחש סביבו אותה שעה, כי היה רק בן שנה אחת. אולם השכנים שלחו מבטי ועף לעבר הבית בן שני החדרים בו נערכה המסיבה, קיללו נמרצות את בעליו.

כי באותה שעה שהצלה פקדה את החור- גים, ירבה על רצפת חדר המדרגות אשה כבת 40, הטיפחה חרישית. היתה זו אסתר חלבי שבאה ארצה עם בעלה אברהם לפני 15 שנים מעיראק, הולידה לו שני בנים ובת. משך שנים הלך הכל למישרון, עד שאברהם שלא היה צעיר ביותר (50) הכיר נערה לא מכוברת ביותר, (23) החל לדברי השכנים, לחיות עמה ללא קידושין ומבלי להתחשב ביותר בדעתה של אסתר.

תחילה היתה לו אמתלה נוחה. הנערה החדשה, דוריס, שימשה בביתו כעוזרת, ותו לא. אולם כאשר בקע לפני שנה קול בכיו של חינוך מבית חלבי, ידעו כבר כל השכנים כי ה"עוורת" ילדה בן.

השבוע פנו עשר משפחות הדרות בש- כנות, במכתב לרבנות הראשית ולמחלקה הסוציאלית, גוללו את סבלה של אסתר, הנרמסת בביתה כשפתה על ידי בעלה, נא- לצת להתגורר במטבח, ללא מטה או כסא. ילדיה, טענו השכנים, הוצאו על ידי אברהם מבית הספר כדי להסוך כסף, בעוד הבן הבכור (17) נדרש להביא את כל משכורתו החדשית (90 לירות) לביתו, לכלכל בה את אמו האומללה.

לאחר שיבדקו הרבנים את אמיתות האשמה והמחלקה הסוציאלית של עיריית תל-אביב תיווכת כי מצבה של אסתר מעורר באמת דאגה. עלול אברהם, שהוא פקיד דואר ותיק, האשם בגימיה.

פי אלבום הפושעים במשטרה, הצביעה על חיים שמרס, כנהג מכונת המשא. לרונג כמרים צלולים. שמרס נעצר, נח- קר ושחרר. כמה ימים לאחר מכן נרצח. לחוקרים היה ברור כי שמרס נידון למתח על ידי בית הדין של העולם התחתון. הסבות היו יכולות להיות, לדעתם: הלשנה, בגידה או מעילה. על כל פנים היתה זו הודמנות נוחה לערער במידת האפשר את יסודותיו של מבצר הפושעים. המשטרה חיפשה מלשון. היא מצאה אותו. שלשה צעירים, אליהו (ה' גינגי) גולדברג, יהודה פיין ואהרן (א"ר- צי"ק) רוננבאום נעצרו, הואשמו על ידי התביעה בבצוע הרצח.

השבוע, כאשר החל להתברר דינם בבית המשפט המחוזי בתל-אביב, לפני הנשיא נתן בר-זכאי ושני שופטים יועצים, נערכו לקרב זה מול זה, פרקליט המחוז ישראל גורני וסניגור אשר לויצקי שאך סיים את הגנתו על חיים שמחון (ראה לעיל).

לגורני היתה זו עבודה לא קלה. היה עליו להסתמך במדה רבה על גריגורי חול בנעלים, על חוש-ריחו של הכלב המפורסם דגון, על מסדרי ויהוי, על הלשנתו של איש הי- עולם התחתון.

מאידך, היה לויצקי מאושר לרונג במים הצלולים. בחכתו הארוכה הצליח לעתים קרו- בות לטשטש קמעה את הנקודות החזקות המועטות שהיו בעדייות. הוא החזיר מדי פעם בפעם חיוך כפול לעומת חיוכו של

סיפוני האניות. לדעתנו, יש להליחם בכך בכל מחיר, כדי לאפשר את ביצוע הבחירות בהקדם.

משפם

בגלימות שחורות

לו נמצא בישראל אדם בעל יוזמה, יכול היה להרויח השבוע הון בהתערבות על גורלו של הרס"ר חיים שמחון (העולם הזה 816). כמובנה היה קובע את היחס, בערך, בשעור של 10 ל1, לטובת הויכוי. השאלה לא היתה, כמעט, אם שמחון היה אשם או לאו — על התשובה לכך היו רוב בני הארץ תמימי דעה. השאלה הא- מיתית היתה: יחויב בדין או לא? כי הסיגור אשר לויצקי הצליח להעמיד לפני השופטים (והקהל) אפשרויות כה רבות, עד כי הכל היה תלוי באמונתם הפרטית של השופטים. הם יכלו להאמין לאותו נער- זהב חיפאי, "כושני", ולבן בעל בית-הקפה המפוקפק בסכריה, אלי עבאדי. והם יכלו להאמין לרס"ר, שלא שינה את הבעת-פניו במשך כל שעות המשפט, ישב דומם וחסר- רגשות כפסל.

באולם, בו ישבו צופים המאשרים ה- מעטים שוכו ל"מספרים", ובני משפחתו הגדולה של הנאשם, הודיעו שלשת עוטי הגלימות השחורות למי האמינו. הם דנו פה אחד את הרס"ר לשבע שנות מאסר — עונש קל למדי בהשוואה לפשע שיוחס לו.

4 יריות. 3 חשודים

באחד הלילות לפני שבונה חרשים, הדרהו ארבע יריות אקדה מעבר שפת ימה השומם של בתיים. על החול להח, בתוך שלולית דם גדולה, שכב בלי רוח חיים, צעיר בן 25, חיים שמרס, תושב יפו, נשוי ואב לשני ילדים (העולם הזה 780).

כמחצית השעה לאחר מכן היתה כל המש- טרה הפלילית של מחוז תל-אביב על גלגלים הניעה את מכוניות השיטור שלה, גייסו את כל הכוחות שעמדו לרשותה. הצייד הר- דול לתפיסת הרוצח החל. אהוד ספורטה ויונה גילבין, שני החוקרים הראשיים של מטה המחוז, עמלו אותה שעה כדי לחבר את הטבעות המפורזות של ה- שרשרת שעמדה להוביל אותם לגילוי התע- לומה. הם היו בקיאים היטב בנעשה בת- חומיו של העולם התחתון, הכירו כמעט כל פושע מועד, מבריה או פורק. אולם הפעם היתה זו משימה לא קלה, כי שבת- עצמו היה פעיל במעשים בלתי כשרים, שותף בגניבת הבדים הגדולה מבית האריגה תלונה מודל כמה ימים לפני הרצח.

חיים שמחון (כבול) בדרכו לבית-המאור ההחלטה: 3 נגד 0

היתה זו גנבה, שלדעת המשטרה, בוצעה במתוכנן על ידי חבורת פורצים מגושה שלא השאירה עקבות במקום. אולם כעבור ימים ספורים נתגלה חלק מהסחורה הגנובה בביתה של מרים זאובר ביפו, אשה בגיל העמידה, שטענה כי כמה צעירים, שהציגו עצמם כסו- חרים, ביקשו להרשות להם את אחסנת הסחורה בביתה למשך ערב אחד. כאשר נתבקשה האשה לזהות את "הסוחרים" על

בבקשת עזרה, לעמוד על המקח עם ועד עוב- דיו במזונן הכנסת עד חצות הלילה, לבקש עזרת הצבא בשרותים הגייניים. בסוף השבוע היה הטלוי, שעמד לאחות את עסקי העיריה, מוכן. אחר ישיבה נוספת שארכה עד שעה 2 אחר חצות, קרא ועד ה- עובדים לחבריו לחזור לעבודה, התנאים: • משכורת מאי תשלום תוך שבוע.

• בחודשים הבאים תשלום המשכורת לא מאוחר מה-18 לחודש. • אשר לקופות הגמולים ומס מקביל, תר- קם ועדה, שתציע תוך חודש, את האופן המהיר ביותר, להחזרת החובות. למחרת, החלו פועלי הנקיין לפנות את הרחובות מאשפה.

הים

ריח חומר נפץ

הרי שביחת הימאים דעכו לאיטם. התי- פרצויות קלות של זעם והתמרמרות שאירעו על ספוני אניות ישראליות, לא היו עוד חדשות לעתונאים הרעבתנים. לכאורה, נדמה היה כי סיומה של השביתה ומיניה של ועדה מארגנת הסתדרותית שתפקח על איגוד הימאים — חיסלו את הפרשה לתקופה ארוכה.

טריק" קטן. כשהחליטו אנשי אותה ועדה, לפני כחודש ימים, לקיים סוף סוף את הבחירות למועצת איגוד הימאים התייח- סו ימאים רבים להחלטה כחשד נסתר. החשד נמוג במקצת כשבנבחרה ועדת בחירות שכללה בין חבריה שני ימאים, מפעילי שביחת הימי- מאים לשעבר.

בתחילה התנהלו ההכנות לבחירות כסדרן, עד אשר הוחלט לפתע על שינוי חוקת ה- בחירות בקשר לימאים בעלי זכות בחירה. ההחלטה קבעה בין השאר כי, "חבר איגוד העובד לפחות שלשה חרשים במקצוע", הנו בעל זכות בחירה. כן נכללו בהחלטה זו גם חברי האיגוד אשר עבדו לפחות שלש שנים בים ועובדים כיום בחוף בעבודה הק- שורה בים. דעת הימאים המתמרמים: הי- דוש זה הוא "טריק" קטן של הועדה המ- ארגנת החוששת פן לא ישיגו מצדיה את הרוב הדרוש.

חברי ועדת הבחירות הגישו ערעור על ההחלטה למרכז האיגוד הארצי, שסען כי ההחלטה נעשתה בהתאם לחוקת ההסתדרות. תוצאות הערעור טרם נודעו. תותח כבר. בינתיים גייסה הועדה ה- מארגנת תותח כבד לעזרתה בתעמולה הב- חירות. התותח: שר החוף משה שרת, שהוזמן לחיפה להרצות בפני הימאים. שר החוף העלה באוב את נשמת שביחת הי-

ימאים. השמיצה קשות; אמר בין השאר: "אפשר להתפלג מעצם המחשבה על אפשרות של שביחת כזאת." מספר ימאים ביקשו את רשות הדיבור, קמו לענות למרצה. השאר נשארו לשבת באדישות גלויה. אמרו ימאים מנאמני הכינוס לשעבר, ומי שהיו פעילי השביתה: "המרידות והאדי- שות בין הימאים הגיעו לרמה בה היו לפני השביתה הגדולה. ריח חומר נפץ נישא על

קוריאנה

הזקן מסיאול

בהילחם הלויתנים, נאכלים דגי הרקק (פיתגם קוריאני).

קציני המטה של מפקדת או"ם, צבא הר-פובליקה העממית הקוריאנית וצבא המתנדבים הסיניים עמדו כפופים על מפות החזית ותצלומי האוויר, הכינו את הסיטות האחר רונות של קו שביתת-הנשק. בחוץ התלווצצו העתונאים. אוריה כמעט עליזה אספה את בית המחצלות. אמנם, לאורך החזית עוד זעקו הפצועים, נאנחו הגוססים, קפאו ה-מתים, אולם שביתת-הנשק היתה קרובה.

רק איש אחד יכול היה עוד להפריע. בכיתו אשר בסיאול ישב סונג-מאן, האציל הקוריאני בן ה-78, הידוע בארצות המערב בשם המאונגלו סונגמן רי. עקשן, מרגיש ויציף, קרא הנשיא של הרפובליקה הקור-יאנית (הדרומית) כי האמריקאים בגדו בו, הקריבו את חלום מולדתו לאיחוד על מובה של פיוס פחזני.

אולם איש לא התיחס עוד ברצינות אל הזקן. הלויתנים עמדו לסיים את מלחמתם, התעלמו מקיום דג-הרקק, וכי מה יכול היה לעשות? הצבא הדרום קוריאני ירה קלעים אמריקאיים, אבל שימורים אמריקאיים, לבש בגדים אמריקאיים. כלכלת הארץ כולה לא יכלה להתקיים אף יום אחד ללא תמיכת הדרום סם. המדינה כולה דמתה להיכל קל-פיוס. נשיפה קלה מן המה האמריקאית וזיתה מספיקה להפילו.

ממשלה בארון מתים. אולם האמרי-קאים, הבסוחים בעצמם, טעו בהערכת עוב-דה שאינה נמדדת בדולארים: אופיו של הקוריאני הקטן המקומט בסיאול.

סונג-מאן נולד וגדל כתלמידו של קונ-טו-יוס הגדול, פאציפיסט מובהק. הוא נש-אר פאציפיסט כשעונה במשך ששה חודשים בבית-סוהר קוריאני, שם נשברו אצבעותיו, נשרף עורו. הוא נשאר פאציפיסט כשניסה, לשוא, לשכנע את האמריקאים, לפני 50 שנה,

נסל לידינו את רסן השלטון כדבר מובן מאלי.

המשה כדורים לרובה. הוא לא עשה זאת בצורה שרכשה לו את אהדת דעת-הקהל המתקדמת בעולם.

יי סינג-מאן לא היה מעודו דמוקרט. הוא לא האמין כי הדמוקרטיה מועילה לארץ מפגרת ומסוכנת. משפחתו — משפחת יי-שלטה בקוריאנה משך 600 שנה, וסונג-מאן לא חשב ששיטותיה היו פסולות. הוא ניהל את המדינה כאילו היתה אחותו הפרטית, קיבל עצה רק מפי אדם אחד — אשתו פראנציסקה, אוסטרית, הצעירה ממנו ב-20 שנה, אותה נשא לאשה כשנפגש עמה לפני 29 שנה במושב חבר-הלאומים.

מטרה אחת היתה לו בחיים: לאחד את ארצו. ארץ זו, שבותרה באופן שרירותי לשניים על ידי הלויתנים הורים, לא יכלה להתקיים מחולקת. התעשייה היתה בצפון, מרבית המושלטה היתה בדרום. בעיני יי היתה המשלטה הצפון אספסוף בוגדני. הוא הטיף השכם והערב למלחמת-איחוד. האמרי-קאים, שחששו פן יגשים את איומיו, לא נתנו לחייליו אלא חמשה כדורים לרובה.

להתאבד לבד. לפני שיי יכול היה להנחית את מכתו על הצפון, ירדג עליו מכת הצפוניים, שחלמו, כמוהו, על איחוד הארץ — אולם תחת ממשלתם שלמה.

במלחמה נחרבה הארץ, סבלה כפי שסבלו ארצות מעטות מאז ימי הביניים. התקלאות נהרסה, מליונים נדדו בכבישים. אולם תחת פקודתו של יי קם צבא של חצי מליון חיילים, מניסים בקרב. היה מנוי וגמור אתו להפעיל צבא זה כדי להגשים, לפני שימות, את חלום חייו.

עם מותו של סטאלין התחלת התקפת השלום הקומוניסטית השתנה המצב כליל. שביתת-הנשק הפכה כמעט ודאית. גדמה ש' חלומו של יי ימות לפני יי עצמו.

לאמריקאים לא היה כל חשק להקריב את בניהם למין חלומי של זקן עקשן. המלחמה היתה בעיניהם תמיד, כדברי הרמטכיל ה-אמריקאי לשעבר, "המלחמה הלא-נכונה, כי שעה הלא-נכונה, נגד האויב הלא-נכון". הם הסתפקו בשביתת-נשק שתשאיר את המצב

הפגנה דרום-קוריאנית נגד שביתת-הנשק. חיזרוה מפני דגי דקק!

כפי שהיה לפני הפלישה הצפונית. יי רת, איים, התחנן. היו בידינו שני אמ-צעים כדי להפיר את רצון הלויתנים. צבאו החזיק בשני שלישים מקו החזית, יכול היה להוסיף ולהילחם גם אחרי חתימת שבי-ת-הנשק. אולם היתה זאת דרך מסוכנת. צבא קוריאנה הדרומית לא יכול היה לנצח לבדו, אלא רק להתאבד לבדו.

קערה על פיה. הנשק השני היה פשוט יותר. הוא חולל השבוע סערה מי-סביב לכדור הארץ.

המכשול העיקרי לשביתת-נשק היה, משך שנתיים רצופות, גורלם של כמה אלפי שבו-יים צפוניים, ששוכנעו על-ידי שוביהם לב-גוד בממשלותיהם. האמריקאים הסכימו, כפי שרה, שבשניים אלה יישארו כלאים משך כמה חודשים אחרי שביתת הנשק, יימסרו לידי הדרו הנייטראלית, הצפוניים, שדרשו

מדכים משוחררים נארימאן, פארוק ופואר השני אל תחושו על חיות שוטות!

במרחב

מצרים

הנשיא בארמון המלך

בערבית, יש למלה "ראיס" פירושים רבים. בשפת השלטון והדיפלומטיה היא יכולה להתפרש כנשיא (של רפובליקה), בראש ממשלה, כמנהיג. האפשרות של אי-הבנה קטנה ביותר, מאחר שתמיד מופיע שמו של האיש שאילו מתייחס התואר יחד עם המלה. השבוע חוסלה גם אפשרות קטנה זו של אי-הבנה, כאשר היא נוגעת לליחה מוחמד נגיב. החל מה-18 ליוני יתאימו לו שלושת הפירושים של "ראיס".

במסכת-פאר הפך ראש הממשלה ומנהיג מצרים גם נשיא הרפובליקה הראשון. באר-מון עבדין, המפורסם והגדול שבארמונות פארוק, במרכז קהיר הבירה, שקיבל שם חדש, "ארמון הרפובליקה", הוכרז נגיב ל-נשיא. בחסדי אללה ולפי החלטה מיוחדת שלו ושל מועצת קציני ההפיכה, בדין 326 יום מאז נתנו אותם קצינים את הפקודה להקיף את הארמון האדיר ולעצור את פארוק.

המלך החד, המלוכה נשארה. עצם הכרות מצרים כרפובליקה, והשבוע נגיב כנשיאה הראשון לא הפתיע איש. האפתעה היחידה: שנגיב החליט לפעול לפני ה-27 ליולי, יום השנה הראשון להפיכה.

שינוי המשטר לא ישנה, למעשה, את מעמ-דו וסמכויותיו של נגיב. הוא ימשיך להיות סמל השלטון, האיש שבשמו תפעל ההפיכה. השינוי האמיתי הוא זה שיחול במעצמה של המשפחה המלכותית. למרות שפארוק הודח, הושאר לו תואר נסיך, לבנו הינוקה, פואר השני, הוענקה הזכות לשיב ולמלוך במצרים.

אחיות המלך, הגרות כולן כמצרים, וכן בני-משפחה רבים, שפרו על תואריהם ועל מעמדם, המשיכו לקבל את הקיצבה הממ-שלחית כבימי מלוך פארוק. במשטר שניסה לרכוש את אהדת השכבות הדלות ולחסל את הפיאודליות, הייתה המשפחה המלכותית נקודת-משיכה טבעית לכל מתנגדי המשטר.

"האומה פוקדת". אויביו של נגיב רבים עדיין וחזקים, בכל שטחי החיים בי-מצרים. אילו החזיר נגיב את המשטר הדי-מוקראטי כיום, היו אויבים אלה יכולים לגרום למפלתו המוחלטת, למרות האהדה האמיתית שרוב המכריע של האוכלוסיה נושא לו. כוחם של האפנדים ובעלי האחוזות טרם נשבר, אס-כי איש אינו קורא להם (ורשמית) ביי או באשא.

הם יודעים כי המשטר החדש תלוי עדיין במידה מסוימת ברצונם הטוב, ואין הם מהססים למתוח ביקורת ואף להתקישו גלוי יות. בחוגים רבים מתנהלים אף ניהושים עם לא הוקמה במצרים רשת מחתרלת להח-זרת פארוק.

נגיב יודע כי אפשרות זו מוחשית ביותר. לכן תפקידו הראשון של סלאח סאלם, הי-מגיור ששיכנע את הסודאנים לכרות ברית עם נגיב, ואשר מונה עתה לשר ההורכה הלאומית, היה ללחום באפשרות זו. הרוצים במשטר הישן הם כואבים הרוצים לשוב לחחה ולטרונן את הכבשות הסודאניות, ל-תפקידו של כל מצרי נאמן הוא לחסלם. האימה פוקדת: אל תחושו על חיות טרף!

תחילה את החזרתם בכוח, הסכימו לפשרה. עוד לפני שהקצינים יכלו לשלוף את הע-טים הנובעים, הפך הזקן בסיאול את הקערה על פיה. צבאו, ששמר על מרבית מחנות השבויים, פתח פשוט את העשרים. כל חיילי הצפון שושעו אמונים ליי סונג-מאן יצאו לחופשי, הוסתרו בכתים פרטיים של אזרחי הדרום.

העולם היה מוכה תדהמה. בבירות השור-נות ניסו לנחש אם יגרום צעד זה להארכת המלחמה, להקרכת אלפי חיילים נוספים בי-שדות הקטל. דיפלומטים קיללו באופן הפשי (אם כי בחדרי-חורים) את הקוריאני המתנכר.

אולם בסתר ליבם הגישו כי מעשה זה של הזקן בן ה-78 היה סמל למשהו גדול: הנשיא השנוא, הריאקציוני, הרודני, הוכיח כי גם בשנת 1953 יכול עם קטן להמרוח את רצון שליטי העולם המפרנסים אותו, דג-הרקק, אם אך יש עוז בלבב יגאווה בי-נפשם, יכולים להפיר את פקודת הלויתנים.

גרמניה

הפסיכילוחאים

"האזינו לקול הצבא הגרמני — תחנת אטלנטיק מדברת!" החיילים הגרמניים ששמי-עו מלים אלה, בסוף שנת 1944, אימצו את אוניהם. הם ידעו שעוד מעט ישמעו משהו מענין ומשעשע: תחנה מסתורית שהתיימרה להיות גרמנית, אך ספרה דברים מוזרים: פרטים אינטימיים על חי מנהיגי הרייך, הערות עוקצניות על פחדנותו של הצבא האיטלקי, עובדות על הסכסוכים בין מפקדי הצבא הגרמני לבין עצמם.

היה זה יום הלידה של נשק חדש. המומי-חיים קראו לו "מלחמה פסיכולוגית". למע-שה, היתה קיימת, בצורת עובר, מאז בריאת העולם. אולם עתה יצאה מרחם האם, קיבלה מעמד רשמי ועצמאי.

שבירת עמוד השדרה. הגנרלים של הנשק החדש לא ישבו על טאנקים, לא פקדו על סוללות של תותחים. עבודתם הצטמצמה במשרדים אפורים. אולם הנשק שהופקד בידיהם היה בעל כושר איום. והם ידעו זאת.

לא היתה זאת תעמולה רגילה. תחנת-אטלנטיק, ששכנה בלונדון, לא באה לשכנע את הגרמנים כי הם טועים, וכי הצדק עם האנגלים. היא לא התוכחה עם תורת הגזע, לא הרחיבה את הדיבכר אצל מעלות הדי-מוקרטיה.

הפסיכילוחאים רצו משהו אחר לגמרי. הם הבינו כי החברה החדשה בנויה על הסכמת כל אנשיה לכמה עקרונות קדושים. שבירת עקרונות אלה — נאמנות להנהגה, אימון הדדי, משמעת, כבוד לבעלי-בית — כמה כשבירת עמוד-השדרה של הגוף — חברתי. לא היה כלל צורך להשמיד בני-אדם או להרוס בתים. די היה לשבור את עמוד השדרה. בלעדיו הפכה החברה לאספסוף חסרי-שע.

בשלבים האחרונים של מלחמת העולם הי-שנה נחלה שיטה זו נצחונות מהזרים. היא לא היתה מסוגלת להכריע. אולם היא קיצרה את המלחמה, גרמה לכניעת צבאות שלמים, ללא ירית כדור.

אטום פסיכולוגי. עם גמר המלחמה הונחה הפסיכילוחים במקרה. טאנקים ואוי-ראים הצטלמו בעתונים המצוררים. לא היה מקום לתמונותיהם של קצינים מרכיבי מש- (המשך בעמוד 15)

יותר גדי פסיקים

מצויד בכוס תה כחלב וכעך, הת' יישב שר החוץ משה שרת ב' פינה של מזנון הכנסת, לעבור כי דרכו, על טיוטת הסטנוגרמה של נאום תשובתו למתווכחים בדיון המדיני. כשנתיאש שרה-החוז מהדרך בה מפסקות הקצרינות את נאומי הוסיף בשולי הטיוטה: "שוב מח' לת הפסיקים! אין כאן רופא?" באותו מזנון, וכה בתחילת הש' בוע שעבר, קונסול ישראל בניו יורק, מר ארמור לורי, לקבלת פנים חמה לרגל בואו לשמוע את הדיון על תקציבו של משרד החוץ. אך בנסותו לעלות ליציעת הכנסת כשמיוחדתו הקטנה מבדו, נתקל באי הכרה מצד אחד הסדרנים שהכריחו להפקיד באחד המשרדים, מטעמי זהירות.

להערכה מיוחדת במינה וכה משי רד-החוז מפיו של חיב אריה אלטמן איש חרות, שאמר: "אין לנו משרד חוץ, יש לנו מכבי אש, האצים לכיבוי שריפות פוליטיות בשעת הצורך, ללא תכנית קבועה מראש."

בהזדמנות אחרת, שררה בכנסת אוריה אינטימית עד כדי כך, שאיש מחבריה לא הרגיש בביטוי פרוסי-טיטוציה צבורית — בו השתמש חבר הכנסת דוד הכהן, איש מפא"י בשעת ויכוח על עניני העיריות. לי עומת זאת, נתעוררה סערת מחאות, כשהשתמש הנואם, בהמשך דבריו, בביטוי פירושו חלמאי.

יותר גדי עתונאים

כאדם חסי-מוג נתגלה דאנא שמוי, כתב הניו יורק טיימס, אחד מתריסר העתונאים המפורסמים ביותר בעולם, הכותב כרגע ספר על ישראל. כשמחק לו הצנזור קטע (בלתי-חשוב) מכתבה שעמד לשלוח לעיתונו לניו יורק, הסמיק מכעס, זרק מאפרה (ואת כתבתו) על הארץ. עתונאים אחרים, ישראלים, שני סו להתקשר, בשבת, עם מפקד חטי בת החופים והגבולות של המטרה, יהודה פראג, הופתעו בהיזכרם שאין לו כלל טלפון בבית. הסיבה: פראג גר בחיפה בדירה ארעית. אמר חיים (הרבמן) כהן, היועץ המשפטי לממשלת ישראל (ראה ב' מדינה), בהגיבו על שער העו' לס הזה (812): "התנגדתי ואני מתנגד לעונש המוות. המדינה אינה מורה בבית-ספר. היא מענישה רק בכדי להגן על החברה מפני עברי יינים". כשנשאל אם סיבת התנגדותו דתית, אמר מישהיה תלמיד ישיבה: "לא. הדת היא הרבה זמן מאחורי".

מצצה מן השק

אחד מעתוני הבוקר התלונן על השעמום בקול ישראל, ציטט כדוגמה, הרצאה כתובה בידי יגאל אלון על המפקד האמריקאי דוד (מיקל סטון) מרקום. יצא המרצה מן ה' שק: קול ישראל פסל את ההרצאה של אלון, החליפה בהרצאה כתובה על ידי משה שרת. מבלי להודיע על כך לקוראים.

צעירה ירושלמית פנתה למשה (מזישי) פרלמן, מנהל שרותי ה' מודיעין של הממשלה, שאלה אותו מדוע התעלם קול ישראל בכלל מהופעת ספר הפלמ"ח. השיב מויש, שכתב בעצמו ספר על צה"ל (באג' גלית): "זהו ספר רמיה". התרגו על כך איש הפלמ"ח, המשורר חיים (פרחיאש) גורי: "מדוע ישר' רו בקורת על לילה-לו ולא את ספר הפלמ"ח? אני לא משלם מי' סים?"

גבר נמוך-קומה וכסוף-שער שי עורר תשומת לב מעטה בקפה כי סית, תל-אביב, בו הופיע בחברת יששכר (צאנה) צאנה (מירון, נתגלה כאדם ששמו היה פעם בפי כל: שלום סיקונדה, מחבר ה' שיר האידישי ביי מיר ביסט דו שיון. לעומתו וכה בשבועות אלו מ' חבר יהודי אחר לפרסומת עצומה בברלין המערבית: מקס ברוד הסופר והדרמטורג הישראלי שהמ' חזה אשר עובד על ידו על יסוד ספרו של פרנץ קפקא הארמון, הוא המחזה המושך קהל מבקרים גדול ביותר בברלין.

הפלמ"ח ארגון חברי

ספר הפלמ"ח

המהדורה הראשונה — אזלה.

החותמים שטרם קבלו את הספרים מתבקשים לקבלם בהקדם

נמסרה לדפוס מהדורה שניה של הספר

החלה החתמה מוקדמת

למהדורה השניה.

ניתנת אפשרות של תשלומים בשעורים — ארבעה תשלומים חדשים בשיעור של 5 ל"ג. עם העברת התשלום האחרון יקבל החותם את הספר.

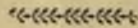
מוסדות ארגונים צבוריים, ועדי עובדים וכו' שברצונם להבטיח את אספקת הספר לחבריהם, מתבקשים להודיע על-כך מיד, וב"כ ההוצאה יבקרו לשם קביעת סדרי קבלת הספר ותשלומים. ההחתמה תימשך חודש ימים. את התשלומים אפשר להעביר מכל המקומות בארץ בהמחאות דאר או בשיקים — לפי הכתובת: מוסד להספקה של הקיבוץ המאוחד, טל. 67211 רח' אלנבי 89, ת.ד. 2502

ארגון חברי הפלמ"ח

הוצאת המאה העשרים

ספרית הבלש

מחדשת שנית את הופעתה

הופיעה כבר החוברת הראשונה

המרגלת המסתורית

ספור רב עלילה ומתח

32 עמודים — 125 פרוטות

דרוש את חוברות "ספרית הבלש"

בכל הקיוסקים למכר עתונים.

התכונן לבחינת הבגרות - בביתך

הנהלת המכון מתכוננת להכריז בזה על פתיחתו של הקורס היסודי המכין לקראת בחינות הבגרות לאכסטרנים, הנערכות מטעם מחלקת החינוך בישראל.

הקורס החדש מהנה אמצעי מעולה לשואף להשלים את השכלתו התיכונית והכללית ומתאים בעיקר לנוער עובד ולכל אשר נבצר ממנו להמשיך בלימודיו בבתי ספר רגילים.

החל מעתה מתחילה הרשמתם של תלמידים לקורס החדש. פנה בהקדם לקבלת פרטים ותכנית הלימודים, וציין את דרישותיך המיוחדות.

המכון העברי להוראה והשכלה בירושלים
המכונים הבריטיים להנדסה ולמדעי המסחר
רח' בן-יהודה, 2 ת.ד. 1259 ירושלים
שר' רוטשילד 15 ת"א רח' הבונים 5 חיפה

נ.ב. נא לשלוח לי חינום, פרטים ותכניות לקורס המכין לקראת בחינת הבגרות.
שם..... כתובת.....

פנים אל פנים

מאת אבא קובנר

הופיע בספרית הפועלים.

2 סיגריות-150 פרוטה

החברה הירושלמית לחעשית סיגריות בע"מ

רק 2 תנועות יד...

בערב בזמן השריה; לפתוח את הכרו ולשים "זיוה" במים, זה הכל שעליך לעשות. "זיוה" מוציאה במשך הלילה את הלכלוך באופן כ"כ יסודי שבבוקר יכולה את לשטוף כבר את רוב הכבסים.

זיוה

אבקה הכובסת בלי כובסת

זיוה תוצרת נקה. המפיצים היחידים: חברת גורית בע"מ

קשה להאמין ובכל זאת נכון

היחיד שמממן את קנייתך ללא רבית תל-אביב, רחוב הס 4.

ללא מוד

לרקוד

אצל הנסט גוט

רחוב בן-יהודה 26

קפיים ליד שולחנות-כתיבה עמוסי ניירות. אולם בחודשים האחרונים נפתח המקרה, נמס הקרה שכסה את השיטה. הגרל איזנהואר הגיע לכס הנשיאות אחרי שי הבטיח נצחונות גדולים לבוחריו. לא היה לו כל רצון להשיג נצחונות אלה בשדות הקרב היקרים של המלחמה החמה. הוא ביקש נשק אחר, זול יותר. מבטו ננעץ בגנרלים הפסיכולוגיים. הוא נתן להם את אות הסתערות.

עוד לפני כן פעלו הפסיכולוגים על דעת עצמם. הם אספו כספים, הקימו במינכן הגרמנית תחנת שידור עצומה — רדיו אי-רופה החפשי, שהפציה מדי יום ביומו משך 24 שעות, את הגרמנים ואת עמי אי-רוסה המזרחית בפצצות אטום-פסיכולוגיות. השיטות של רדיו אטלנטיק קמו לתחיה. כל פירצה דקה בחומה הקומוניסטית נוצלה כדי לטמון בה חומר-נפץ פסיכולוגי, לגרום להתפוצצות קטנה. אולם קשה היה לזון בי-איו מידה היתה פסיכולוגיה זו רצינית, באיזו מידה הצליחה לזרוע שגאה בין עם לעם, בין מנהיגים למונהגים.

הספה הגרל. השבוע התפוצצו מטעני חומר-הנפץ ברחבי אירופה המזרחית. קר לות נפץ עמומים נשמעו בצ'כוסלובקיה, הת-פוצצות אדירה נשמעה בברלין.

הברלינאים, בעלי הספה הגדול שהפך שם דבר בגרמניה, היו תמיד אגוז קשה. אנשי כרך חסרי-שרשים, אך מצוידים בחוש הר-מור עוקצני ביותר, היו הם חומר-גלם מי-צוין לכל תועלמן. גבלס נחל כאן את נצי-חונתו המזהייתם הראשונים, כשחתר בי-עזרת קאריקטורות ומקלות-תחת יסודות הרפובליקה הויימאריית. אחרי שנוצת, הפכה ברלין מרכז כל הבדיחות האנטי-נאציות.

עתה נגברו כי השליטים החוזשים בברלין המזרחית לא היו מחוננים במזל טוב יותר. קשה היה לעמוד על עוצמת ההתמרדות, שגרמה להפגנת רבבות, ליריות אל תוך הי-קהל, להרוגים, לפצועים ולמוצאים-להרוג. אולם גם הקומוניסטים עצמם לא העלימו שקרה משהו רציני מאד, דבר שהוא חסר-כל תקדים בעשרים השנים האחרונות: הי-המונים מרדו נגד משרט טוטאליטרי. היתה זאת מרידה חסרת כל סיכויים. אולם היא גילתה שהספה הגדול של ברלין טרם נבלם.

הפסיכולוגים רגילים לזון את תוצאות עבודתם לפי סממנים מיוחדים, למשל: אם האויב מודיע, למשל, שתפס "סוכנים" במ-קום מסוים, אולם שבאותו מקום הצליחה הפעולה, היו אלה תופעות של מרידה וחבלה. לפי סממנים אלה קבעו קציני-הגנש השבוע, שמרד ברלין התפסס לגרמניה המזרחית כולה.

בעיני המומחה היה תוכן עמוק עוד יותר למאורעות. בחזיתות הגנש, שאינן מסומנות במפות בעלות קווי-גובה ברורים, נבקעה סיר-צה. הטאנקים המילוליים של הפסיכולוגיה התכוננו לזנק אל עורף היריב כדי לנצלה.

מרטיין קרוז ב. יוצרים חמודים

מופת לכל הבעלים המבוגרים.

בסרט זה, בו הכל מרומים, לא מרומה: הקלה, המשתתף בעליצות במשחק האהבה והבגידה העליו הנגול על הבד.

הוא התחיל את ההפכה

כי פרודיך שופין היה מהפכן רומנטי, אך מאד לא מעשי, וזה עובדה שאין מערערים עליה. אבל שהוא הצית, אגב טיול ברחוב פריסאי, את מהפכת 1848, זוהי כבר סברה המאמצת אף את הדמיון התמים ביותר. וזאת בדיק מנסה להוכיח הסרט הפולני עלומי שופין.

תעמולה זולה זו מקלקלת את השורה, כיון שיש בסרט כמה וכמה תמונות מצוי-נות. המשחק משובה, התצלומים, הקלחת הקול והבצוע הטכני, הם על רמה גבוהה ביותר. ניכר כי הבמאי, אלכסנדר פורד, וחבר עוזריו השקיעו מאמצים גדולים ל-שחת את אירת התקופה לסרט, בעזרת תפי-אורות ותלבושות הגראים אמיתיים בתכלית.

עלומי שופין, הוא סרט שחלקי השונים טובים לעין ערוך מן הסך-הכל. גם מיעוט המוסיקה על חשבון הרקע הפוליטי, גורע מן הענין. מציל את המצב במידה רבה: ציסלאב וליקו המגלם דמות נאה; הקומפור זיסור הצעיר, החולם וחולה השחפת.

של צלומים אפלים ופסקול עמוס הטפה כבי-דה. מחר שוב תזרח השמש הוא תעמולה כנה כנגד ההתאבדות; הצרה היא כי ראיית הסרט היא התאבדות בועיר אנפין.

משחק אהבה ובגידה

איזה יצורים חמודים הן הנשים! לאחר קריאת התלהבות ראשונה זו מנסה הסרט להוכיח את ההיפך מזה. והוא מצליח ל-שכנע, אף על פי ששכנוע בכיוון זה הוא מיותר לגבי רב הגברים בעלי נסיון. אלא שאיש אינו יכול להתנגד להיות משוכנע פעם נוספת, כי סרטו של כריסטיאן (כרמן) ז'ק הוא אחת הקומדיות המשעשעות, הקלי-לות והמקוריות ביותר שגראו זה זמן רב.

סיפור המעשה המתרחש בעיקר בחזרתי-מיטות — נסוב על אנדרי (דניאל גילין) בחור כבן 23, ואהובותיו השונות: אשה נשואה (דניאל דאריה) המכניסה לראשו את הרעיון שהיא מוכנה לעזוב בגללו את בע-לה, אך בסופו של דבר נוטשת את אנדרי; גרושה (מרטיין קארול) המחפשת (ומוצאת) בעל עשיר — כלומר לא אנדרי; אלמנה עשירה בגיל העמידה (אדביג' פיאר) המק-דימה תרופה למכה, עוזבת את אנדרי (בגלל גילו הרך) רגעים מספר לפני שהוא עוזב אותה בגלל גילה הגבוה; גנבת צעירה (רנה פור) המאוהבת בו מבלי ידיעתו, ועוד נשים אחרות.

בסופו של דבר, נושא אנדריי עלמה בת 17 (אנטונילה לואלדי). האם היא תהיה נאמנה לו יותר מן האחרות? התשובה האירונית היא בין "כן" ל"לא" כשהנטייה היא הצד ה"לא". אולם אנדריי מלומד הנסיון מוכן לשאת, בלידת ברירה, את גורלו בסבלנות למופת. מופת לכל הבעלים המבוגרים.

קולנוע

סרטים

התאבדות בסיטונות

מחר שוב תזרח השמש הוא כתב-תעמולה שמטרתו, לדברי הבמאי ליאוניד (מחר יהיה מאוחר מדי) מוגי: להציל מ-מוות אנשים המתכננים התאבדות.

לשם מטרה זו מוביל הבמאי את הצופה לטיול על פני בית-חולים, אליו מגיעות שלש נשים שניסו להתאבד. שתיים מהן ניצלות, השלישית מצליחה למות.

האחרונה היא אשה זקנה, אלמנה שבתה היחידה נמצאת באמריקה, והיא עצמה מת-גוררת בחדר שכור ברומא. הדיריים האחרים נוהגים בה ובכלבה הקטן קשות. מתוך יאוש היא שמה קץ לחייה.

שתי האחרות הן:

- נערה תמימה (אנה-מאריה פרו), שהפי-כה בתוקף מצבה הכלכלי ליצאניה, שואפת לחזור למוטב ומנסה להתאבד כאשר סרטור לדבר עבירה מנסה למכור אותה לסוחרת נשים, אשר תשלח אותה לבואנוס-איירס.

- צעירה (פיר אנגילי) בת להורים גרוי-שים עשירים הנכנסת להריון. אבי תינוקה, בחור צעיר חסר אחריות נוטש אותה, אולם היא מחליטה בכל זאת לתת חיים לילדו. כאשר אמה מנסה — כדי למנוע רכילות — להרחיק ממנה את התינוק, היא מנסה ל-התאבד.

כל זה מוגש בכבדות ובאיטיות, בסידרה

יצורים חמודים.

			8	7	6	5		4	3	2	1
13					12		11			10	9
	18					17			16		14
							21			20	19
		24						23			22
			28		27				26		25
				32			31			30	29
	37				36			35			33
						39					38
		43			42		41				40
			47			46		45		44	
											48

חשבן גיאוגרפי

מאוזן: 1. בית אחת הארצות הבלטיות; 5. הנהר הגבוה בצולם; 10. אחד הכוכבים; 12. מהר זה השקיף משה לארץ; 14. בעיר מצרית זו חנה חיל-מצב יהודי בעת הקדומה; 16. לחינם; 18. ביום שבת זה חל ראש השנה האילנות; 19. אחת הבירות הדרום-אמריקאיות; 21. מושב בקירבת נס-ציונה; 22. מידת אורך אנגלית; 23. מנגינה; 24. שבועים ואחת; 25. נהר הגילוס; 27. ארצו של איוב; 30. עיר כוהנים בימי שאול; 31. בית השפנים; 33. תואר האצולה ההולנדי; 35. רוב בני-האדם מסיימים בו את חייהם; 36. שדה תעו-פה במרחב; 38. אדינבורו היא בירתה; 39. מכשיר בישול התה של הרוסים; 40. קריאת כאב; 41. בירת אוסטרליה; 43. ממנו עושים מגבעות קיץ; 44. ארצו של מארטסטה-טונג; 46. ארגון מחתרת ארצישראלי; 48. כזאת רצו לחפור תחת תעלת לה-מש; 49. בירת הורו.

מאוזן: 2. מטבע יפאני; 3. מונח מקובל ל-פורה; 4. אם ישמעאל; 6. 33 מאוזן; 7. בה מולך חוסיין; 8. מטבע צרפתי מעוט-ערך; 9. רפובליקה על חוף הים הפציפי; 11. האם יבחר; 13. על ארץ זו עדיין שולטים המצרים והאנגלים במשותף; 15. חשינגטון לארצות-הברית; 17. אחיו של שת; 18. לסוג מדעים זה שייכת הגי-איגרפיה; 20. יתרו היה כוהנה; 23. הטינוטי הוא מלכה; 26. עד לפני 35 שנים מלכו מלכי ארץ זו גם על טולין וגם על הונגריה; 27. ממנו בא ואליו שב האדם; 28. בה ביקר משה שרת לאחרונה; 29. עיר נפט במרחב; 31. אחת משכי-נותיה של רוסיה; 32. חקק, בניין הופעל, עבר, גוף שלישי, יחיד; 34. טהור; 35. מאה חמשים ושש; 37. אחת משלוש בירות המרחב הנזכרות בתנ"ך; 39. מן הנזכר למעלה, בראשי תיבות; 42. חלק של חצי-האי ערב; 44. מטבע צרפתי; 45. מדליקים אותו בערב שבת ואבנר היה בנו; 47. קריאת צחוק ולעג.

עדותו של חובב עצים שנהקר על ידי קצין משטרה גבוה.

כן אדוני. בהחלט, אני הייתי זה שמצא את הגופה. הבוקר כמנהגי, יצאתי כדי לחטוב את מנת עצי הארז היומית שלי, כאשר מצאתי את הגופה במדשאה שבחורשה בהרים. המקום המדויק? כ-150 מטר מדרך המעלות של יאמאשינה. זו חורשה נידחת של עצי במבוק וארז.

הגופה היתה מונחת במצב של שכיבה שטוחה על גבה. לבושה קימונו כחול עשוי משי, תסרוקתה עשויה לפי אופנת קיוטו. מכת חרב יחידה ביתה את חזה. קני הבמבוק המוטלים סביבה היו מוכתמים בניצני דם. לא, הדם לא זב עור. הפצע הגלוי, סבורני, וכן, נזב גדול תקע עצמו לתוך הפצע, וכמעט שלא הרגישו בצעדי המתקרבים.

אתה שואלני באם ראיתי חרב או משהו דומה לזה? לא, שום דבר, אדוני. רק חבל מצאתי ליד גזע ארז סמוך ו... טוב, נוסף על החבל מצאתי מסרק. כל היה הכול. נראה כי נתלקח במקום קרב לפני שנרצח, שכן העשב וקני הבמבוק מסביב היו רמוטים.

הייה סוס בקרבת מקום? לא אדוני. לא קלה הכניסה לשם אף לאדם, לא כל שכן לסוס.

עדותו של שומר שנהקר על ידי קצין משטרה גבוה.

האיש שנעצר על ידי? הוא ליסטים ידוע לשימצה בשם טאיזומארו. אסרתיו אחר שנפל מסוסו. הוא גנח על הגשר באוטואגוצ'י. הומן? זה היה בשעות המוקדמות של ליל אמשי. רק כדי לציין, אוכל לספר, כי יום לפני כן נסיתי לאסרו, אך לרוע המזל נמלט. הוא לבש או קימונו כחול כהה וחגור חרב פשוטה גדולה. וכפי שאתה רואה הוא השיג באישהו מקום קשת וחיצים. אתה אומר שהקשת והחיצים הנ"ל דומים לאלה שהיו בידי האדם המת? אם כן טאיזומארו הוא בודאי הרוצח. הקשת לפיפה ברצועות עור, האשפה הצבועה בשחור מבהיק, שבע עשר החיצים בעלי נצות נץ - סבורני שכל אלה היו ברשותו. כן אדוני, הסוס גנו, כפי שהגן אומר, חובס'אומדס עדין רעמה. מרחק מה אחרי גשר האבנים מצאתי את הסוס רועה בעשב לצד הדרך, וריסנו הארוך נגרר אחריו. ודאי שיש בכך משום מעשה השגחה, שנוקד מעל לסוס.

מכל השוודים המסתובבים סביב קיוטו, טאיזומארו זה, הסב צער רב ביותר לגישי העיר. בסתיו העבר נרצחו אשה ונערה שבאו לאחורי הר'היכל-טוריו, מן הסתם כדי לבקר בוי חשוד כי זה מעשה ידיו. אם פושע זה רצח את האיש, אין לאל ידך לומר מה עשה באשת האיש. נא יואיל מעלתו לעיין גם בפניה זו.

הודאת טאיזומארו.

רגתי אותו, אך לא אותה. לאן היא הלכה? אינני יכול לומר. אה, חכו רגע. שום עניינים אין בהם כדי להביאני לידי כך שאודה במה שאינני יודע. עתה משנתגלגלו העניינים למצב זה, שוב לא אכחד מכם דבר.

אמת, זמן מה אחר שעת הצהריים גנשתי בווג זה. בדיוק באותו רגע, ונשבה לה הרוח נשיפה אחת והרימה את צעיפה, כך שהספקתי להעיף מבט אחד בפניה. בו ברגע נתכסו פניה ונעלמו שוב מעיני. היתה זאת יכולה להיות סיבה אחת; וזאת נראתה כבודיסיאטוה. באותו רגע גמרתי בדעתי לבכש אף אם היא עלי להרוג את בעלה.

מדוע? עבורי מעשה הריגה אינו ענין בעל חשיבות כה רבה, כפי שאחם עלולים לחשוב. אם אשה נכבשת, בין כה וכה צריך להרוג את בעלה. כני להרוג אני משתמש בחרב התלויה לצדי. האם אנוכי הניי הורג אנשים? אתם אינכם משתמשים בחרבותיכם. אתם הורגים בני אדם בכוח העומד לרשותכם, בממונכם. לעתים אתם הורגים אותם בטענה שאחם דורשי טובתם. נכון הוא כי אין דם ניגר. מצב בריאותם מצויין, אך אין זה משנה את העובדה שבכל זאת הרגתם אותם. קשה לומר מי חוטא גדול יותר, אתם או אנוכי (חיוך אירוני).

אך היה טוב אילו ניתן לי לכבוש אשה בלי להרוג את בעלה. אי לכך גמרתי בדעתי לכבוש, ולעשות כמיטב יכולתי על מנת שלא להרוג. אך דבר כזה לא יכול לבוא בחשבון על אם דרך המעלות ליאמאשינה. לכן נסיתי למשוך את הזוג לתוך ההרים.

היה זה קל למדי. הפכתי חברים למסע, ואמרתי להם כי ישנו שם בהרים תל שפתחתי בו בחפירות ומצאתי מראות וחרבות לרוב. המשכתי להספר להם כי הסתרת באדמת חורשה מעבר להר, חלק מהתפסור להם וכי חפץ אני למכור במחיר זול לכל מי שיצעה לרוכשם. אחר... אתה רואה, האינן המהנדט דבר איום? הוא החל להיות מושפע מדברי ולאחר פחות מחצי שעה הם נהגו את סוסם עמי לעבר ההר. כאשר החלנו עז ללפני החורשה, אמרתי להם כי האוצרות טמונים בה ושאלתים לבוא ולראותם. לגבר לא היתה כל התנגדות - החמדה הכתה אותו בעורונו. האשה אמרה כי היא תחכה על גבי הסוס. היה זה אך טבעי מצדה לומר זאת למראה עובי החורשה. תכנית עולה בדיוק כפי שקי ייתי על כן נכנסתי עמו ליער, כשאנו משאירים אותה לבדה מאחורינו.

החורשה, עד למרחק מה, היתה סכך של במבוקים בלבד. כחמש מטר משם תוך קבוצה די מפורזת של ארזים. מקום זה התאים למטותי. תוך שאני מפלס את דרכי בחורש, ספרתי לו שקר מתקבל על הדעת, כי האוצרות קבורים מתחת לארזים. כשאמרתי לו זאת, פילט לעצמו את הדרך הקשה במשנה מרץ לעבר ארזי שגרה שמבעד לחורש. כעבור זמן מה נעשו עצי הבמבוק, צלילים והגענו למקום שם צמחו מספר ארזים בשורה.

מיד כשהגענו לשם, תפסתיו מאחור. מאחר שהיה לוחם מאומן, נושא חרב, היה די חזק, אך הופתע במידה שלא יכול להושיע לעצמו. מיד קשרתיו לגזע של ארז. מהיכן השגתי את החבל? תודה לאל, מחר שהנני שווד היה לי חבל. שכן עלול אני להיוקק לקפיצה מעל חומה בכל עת. כמובן שהיה זה קל למנוע אותו מלצעוק על ידי תחיתת פיו בעלי במבוק.

כאשר נסטרתי ממנו, הלכתי אל אשתו ובקשתיה לבוא ולראותה, שכן נראה כאילו תקפתהו מחלה פתאומית. אין צורך להרחיב את הדיבור על כך, כי גם תכנית זו עלתה יפה. האשה הסירה את כובע הקש שלה ובאה למעמקי החורשה שם הובלתיה בידה. ברגע שהשיגחה בעלה, שלפה חרב קטנה. מעולם לא ראיתי אשה בעלת מזג כה חוקפני. אלמלא עמדתה על המשמר, הייתי זוכה בדקריה בציד. השתפטי מכותיה אך היא המשיכה להלום לעברי. היתה עלולה לפצעני פצע עמוק או אף להרגני. אך אני הנני טאיזומארו. הצלחתי להפיל מידה במהלומה את חרבה הקטנה אף בלי לשלוף את שלי מזננה. האשה בעלת העוה הרב ביותר הנה חסרת אונים ללא נשק. לבסוף יכולתי לספק את תאוותי אליה מבלי לקחת את חיי בעלה.

כן... בלי לקחת את חיי. לא היתה לי כל שאיפה להרוג. עמדתי לברוח מן החורשה, משאיר את האשה מאחורי ממרת בבכי. לפתע נתלתה בעוז בידי. בקטעי מלים שבורות בקשה אותי שבעלה או אנוכי אמות. היא אמרה כי מרה ממות היא העובדה שחרפתה נתגלתה לפני גברים. בהתנשמה בכבודות לחשה כי היא רוצה להיות לאשה לזה מן השנים אשר יותר בחיים. או תקפה אותי תשוקה מטורפת להרוג (התרגשות קודרת).

בספרי לכם זאת בדרך זו, אין ספק שאני נראה אדם אכזרי מכם. אך זה רק משום שאחם לא ראיתם את פניה. בפרט את עיניה הלהוטות באותו רגע. כאשר ראיתיה כך, עין בעין, רציתי לשאתה לי לאשה אף אם עמד לפגוע בי הברק. רציתי לקדשה לי לאשה... שאיפה יחידה זו מלאה את מוחי. לא היתה זו רק תאוה, כפי שאחם עשויים לחשוב. באותו רגע, אילו לא היתה לי שאיפה אחרת חוץ מן התאוה, בחדאי שלא היה איכפת לי להפילה ארצה ולשאת את רגלי משם. אולי לא הייתי מכתים את חרבי בדם זה. אך בו ברגע שנתתי את עיני בפניה בחורשה האפלה, התלחתי לא לעזוב את המקום מבלי להרוג.

אך לא רציתי להיוקק לאמצעים בלתי הוגנים כדי להרוג. התרתי את איטריו ודרשתי ממנו להכנס עמי לקרב חרבות.

הרגם ס. יר. יצחק

כרעם ביום כהיר ירד על הסירי הקודנע באי-רופה ובאמריקה פרט יפני בשם 'רשומון' - מ' ביום בירו אקירה קירן סובה. הכמאי הוכרז מיר כגאון, כאחד מגדולי אמנות הפרט. יצירתו זכתה בפרסים רבים. או-לם בתוך ההתלהבות ה-נדלית נשכח כליד שמו של מחבר הספור שעניו מכומס הפרט זהו כוסר שמת (ב' 1927) בגיל 35 השאיר אחריו מספר קטן של סיפורים מופלאים ש-אחד מהם מובא בה -

משמעותו לא היתה לא זעם ולא צער... רק אור קר, מבט של משטמה. מוכה יותר על ידי מבטו זה מאשר על ידי מהלומת הגב, הנחמדה מפי צעקה בניגוד לרצוני ונפלתי תחתי מחוסרת הכרה.

במשך הזמן חורה אלי הכרתי ומצאתי שהגבר במשי הכחול הלך לוי. ראיתי רק עוד את בעלי הקשור אל גזע הארז. קמתי מבין קני הבמבוק אך בקושי והסתכלתי בפניו; הבעתם לא נשתנתה.

מתחת לבו הקר שבעיניו, רחשה שגאה. בושה, צער, כעס... אינני יודעת כיצד לבטא את רגשותי לבי באותה שעה. מתנדנדת על רגלי נגשתי לבעלי.

"טאקאיקה", אמרתי לו, "מאחר שהגיעו הדברים לידי כך אינני יכולה לחיות אתך. גמרתי אומר בנפשי למות... אך גם עליך למות. ראיתני בבושתי. אינני יכולה להשאירך בחיים כפי שהגך."

היה זה כל מה שיכולתי לומר. בכל זאת המשך להתסכל בי בשנאה ובכזב. בשרונו לכבי חיפשתי את חרבו. נראה שנלקחה על ידי השווד. חרבו נרצח ולא קשתו וחיציו נראו בחורשה. אך למולי, חרבי הקטנה היתה מונחת למרגלותי. תוך שאני מרימה אותה מעל לראשי, אמרתי עוד פעם: "עתה תנני את חייך. אנוכי אבוא אחרך מיד."

כאשר שמע מלים אלו הניע את שפתיו במאמץ. מאחר שפיו היה סתום בעלים לא נשמע קולו כלל. אבל רק זרקתי בו מבט הבנתי את מלותיו. בבוז לי אמר מבטו רק: "הרגיני." לא בכרחה ולא מחוסרת הכרה נעצתי את חרבי בחוז דרך הקימונו בעל צבע הליך.

אותה שעה התעלפתי כנראה שוב. עד שהיה לאל ידי להתסכל בו שוב, חזל כבר מישום כשהוא עדיין נתון בכבוליו. קרן אור דקה מן השמש השוקעת, חדרה דרך שורות הארזים והבמבוקים. ונפלה על פניו החיוורות. כשאני חונקת בקרבי את בכי התרתי את החבל מעל לגופו המת. ה... אשר קרה לי מני אז, לא נותר בי עוד כוח לספר לכם. מכל מקום, לא קם בי הכוח למות. דקרתי את צוארי בחרב הקטנה השלכתי את עצמי לתוך השולית שלמרגלות ההר, וניסיתי להרוג את עצמי בדרכים הרבה. מבלי יכולת לשים קץ לחיי אני חיה עדיין חיי קלון (חיוך קל. מן הסתם, כבר נטשוני חסרת ערך ורשתי ממנו להכנס עמי לקרב חרבות. את בעלי, חוללתי על ידי השווד. מה אוכל לעשות. כל מה שאוכל אני... אינני... (בכי עולה בהדרגה).

סיפורו של הנרצח כפי סיפורו באמצעות בעלת אוב.

אחר שאנס את אשתי, החל השווד משיע באוזנה דברי הרגעה. אני, כמוכן, לא יכולתי לדבר. כל גופי היה כפות בחווקה לגזע ארז. אך בינתיים רמזתי לה פעמים רבות, רמו שמשמעותו "אל תאמיני לשווד". רציתי להעביר לידיעתה משהו מעין זה.

אך אשתי, שישבה ועצבת על עלי הבמבוק, כבשה עיניה בחיקה. לפי מה שניתן לראות היא הקשיבה לדבריו. הקנאה ייסרתני. בינתיים המשך השווד לעבור בדיבורו המצודד מנושא לנושא. לבסוף הציג בפניה את הצעתו השחצנית ועזת המצח. "מאחר שצניעותך הוכתמה, לא תוכלי להמשיך בחיים הרגילים עם בעלך, ואם כך, האם לא תהיי לי לאשה? אהבתי לך היא שעשתי לתוקפני כלפך."

בעוד הפושע מדבר, הרימה אשתי את פניה כאילו הופנתה. מעולם לא נראתה עוד כה נאה כמו באותו רגע. מה השיבה על אשתי היפה שעה שישבת שם כפות? אני אבד עת בחלל, אך אינני יכול להרהר בתשובתה בלי שתבער בי עד להשחית חמתי וקנאתי. באמונה שהיא אמרה: "אם כך, תקחי עמך לכל מקום שתלך."

אין זה כל חטאה. אילו היה זה הכל, לא הייתי מתענה כה רבות במחשכים. בעת יציאתה מן החורש, ידה ביד השווד, כאילו בחלום, החזירה לפתע והצביע עלי, הכפות לגזע הארז ואמרה: "היורגו! לא אוכל להנשא לך כל עוד הוא חי."

"הרגו!" צעקה פעמים רבות, כאילו נטרפה עליה דעתה. אפילו עתה, כאילו מאימות עלי מלים אלה להעיפני לתתם צלמות החושך. האם יצר כבר אי-פעם דבר כה נאלח מפי יצור אנוש? האם הלמו כבר מלים ארוכות כאלה אי-פעם באוזן אנוש? אפילו פעם אחת כ... (קריאה פתאומית של שאט נפש).

לשמע מלים אלה החזיר אפילו השווד. "הרגו!" קראה כשהיא נתלית בורועותיו. תוך שהוא מסתכל בה בעיון לא ענה לה לא הן ואף לא לא... אך בקושי הספקתי ליתן דעתי לתשובתו, והיא הופלה לבין עלי הבמבוק. (שוב קריאה של שאט נפש) בשקט שילב את זרועותיו. הסתכל בי ואמר, "מה תעשה בה? תהרגנה או תצילי? עליך רק להניע בראשך. תהרגנה?" עבור אלה בלבד אני נכון לסלוח לו את פשעו.

בעודני מהסס, הוציאה מפיה צוהה וברחה למעמקי החורש. שה. השווד קפץ אחריה בו במקום, אך לא הצליח לתפוס אפילו את שרוללה.

אחר שברחה, הרים את חרבי, קשתי וחיצי. במכה אחת התייר את אסוריו. זכורני כיצד מלמל, "גורלי הוא הבא בתור". אחר געלם מן החורשה. לאחר מכן הושלך הס. לא, שמעתי מישורו מתפתי. תוך התרת שארית התבלים הקשבתו ושמתי לב לכך כי אין זו אלה התיפחותי שלי (שחיקה ממושכת).

הצלחתי להרים את גופי למרות אפיסת כוחותי. למולי הבריקה החרב הקטנה שהפילה אשתי. הרמתיה ודקרתי את עצמי בחווי גוש שם עד עלה לפי, אך לא הרגשתי כל כאב. בהצטנן חזי דמם הכל. איוו דממה עמוקה! רק את בידד השתהה על ההר והארזים. בין כה וכה נתעמם האור עד שהארזים והבמבוקים נעלמו מן העין. שכבתי שם, אפוף דממה עמוקה.

אחר הוחדל אולי מישורו. ניסיתי לראות מי זה. אך החשכה כבר סוכבה אותי מכל עבר. מישורו... אותו מישורו שלף את החרב הקטנה ברכות מחזו בידו לסמויה מן העין. אהרה שעה שוב זרם הדם לפי. ואחת לתמיד שקעתי לתוך משכני החלל.